

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 grullo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 127 (13.957)

Trst, četrtek, 11. julija 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Za brionsko deklaracijo glasovala velika večina Slovenska skupščina se je odločila za mir

Izredno zaostren položaj na Hrvaškem: Zagreb se boji napada armade

RADO GRUDEN

LJUBLJANA — Slovenska skupščina se je včeraj odločala med vojno in mirom in s 189 glasovi za, 11 proti in 7 vzdržanimi izbrala mir. Nad čustvi je prevladal razum in poslanci so sprejeli brionsko deklaracijo, ki Slovenije sicer ne zadovoljuje, prinaša pa ji vsaj začasni mir in čas, da se s pogajanjem dosežejo tisti cilji, ki jih Slovenija zasluje. Ob tem je bila sprejeta tudi posebna izjava, ki zadeva slovensko samostojnost.

Kot je poudaril predsednik Kučan - njegovo govor objavljamo na drugem mestu v celoti - si je Evropa, demokratična in varna, v Helsinkih in Parizu zgradila čvrsto vizijo svoje prihodnosti in v skladu s to vizijo vpeljala red, na katerega v interesu varnosti in miru pristaja, upravičeno pa tudi zahteva, da ga dosledno in brez izjeme spoštujejo vsi Evropejci. »Mi Slovenci to smo in nedvomno želimo to biti tudi v prihodnje,«
je še dejal.

S tem v zvezi je Kučan spregovoril tudi o sestanku na Brionih in o deklaraciji. Dejaj je, da se je tam odločalo o vojni in miru in torej tudi to, kar sprejema slovenska skupščina bistveno zaznamuje prihodnost. Poudaril je, da s sprejemom deklaracije in obeh aneksov Slovenija še nima nikakršnih garancij za mednarodno priznanje, zato pa Slovenija dobija možnost, da se ustavi politično in vojno nasilje, katerega mora zamenjati pot sporazumevanja in vzajemnega spoštovanja interesov.

Slovenski predsednik pa je v svojem posegu tudi poudaril, da bi bila Slovenija kratkovidna in neodgovorna do svoje lastne usode, če bi dopustila, da predstavlja prav Slovenija zadnji izgovor in povod za poskus poenotenja nazadnjaških sil na prežvelem konceptu Jugoslavije in še bolj prežvelem ideološkem temelju, na katerem počiva. »Proces demokratizacije je nezadržen in na njem in na vrednotah evropske demokratije je mogoče v bodoče pričakovati drugačen odnos do pravice samoodločne in temeljev prihodnjih odnosov. To mora biti cilj in vsebina pogajanj z drugimi republikami in organi federacije vključno z vprašanjem postopnega umika JA iz Slovenije,«
je poudaril slovenski predsednik.

Povedal je tudi, da za agresijo na Slovenijo ni nobenega opravičila, kot niso sprejemljive obtožbe generalov JA, ki z izdajalci zmerjajo tiste, ki niso hoteli sodelovati pri streljanju na lastne ljudi. Pri tem je še opozoril, da je bil »ogonj le prekinjen in v vojnih operacijah so umirali ljudje. In to ne le slovenski in ne le tisti, ki so se v Slovenijo prišli vojskovati po lastni volji. Umirali so otroci, ki so jih starši zaupali armadi in prav oni so bili najbolj zlorabljeni,«
je z grenkobo še povedal Milan Kučan, preden se je zavzel, da se deklaracija sprejme in se na ta način dobi še tri mesece negotovega miru, ki pa ga je treba izkoristiti čim bolj racionalno. »Naj bo 15. dan vojne prvi dan miru,«
je zaključil.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sklep parlamenta

Skupščina Republike Slovenije je na skupni seji vseh zborov dne 10. julija 1991 obravnavala Skupno deklaracijo, izhajajočo iz dogovorov med ministrsko trojko Evropske skupnosti in predstavniki vseh strani, ki so neposredno vključene v jugoslovansko krizo, na Brionih 7. julija 1991 in sprejela naslednji sklep

1. Skupščina Republike Slovenije v celoti sprejema Skupno deklaracijo, vključno s prilogama I in II.
2. Skupščina Republike Slovenije bo o tem svojem sklepu obvestila ministrsko trojko Evropske skupnosti.

3. V zvezi s svojim pristankom na določbe skupne deklaracije sprejema skupščina Republike Slovenije naslednjo izjavo
- Pravica do samoodločbe Republike Slovenije ni bila nikoli sporna za nobeno jugoslovansko republiko ali organ SFRJ in je izetno poudarjena tudi v Ustavi SFRJ. Predmet spora je samo način uveljavitve te pravice. Potrditev tega stališa vidi Skupščina Republike Slovenije tudi v ugotovitvi Skupne deklaracije, da »samo in zgolj narodi Jugoslavije lahko odločajo o svoji prihodnosti.«
- Odločitev prebivalcev Republike Slovenije, sprejeta na plebiscitu dne 23. decembra 1990, je z velikansko večino 88,5 % vseh prebivalcev nesporno pokazala, da prebivalci Slovenije želijo živeti v samostojni in neodvisni državi.

- Skupščina Republike Slovenije je s posebno resolucijo ponudila vsem republikam v Jugoslaviji začetek pogajanj o sporazumni razdružitvi in o načinu urejanja prihodnjih medsebojnih odnosov v kakršnikoli institucionalizirani obliki od možne konfederacije do gospodarske skupnosti. Ker na to svojo ponudbo ni dobila odgovora je morala v skladu z določili Zakona o plebiscitu in z izidom plebiscita dne 25. junija 1991 razglasiti svojo neodvisnost ter sprejeti ukrepe za uveljavitev neodvisnosti.

- Zvezne oblasti se tudi po tem dejanju niso bile pripravljene pogajati o osamosvojitvi Slovenije, čeprav je republika Slovenija 25.

junija ponovila svoj predlog za pogajanja, temveč so proti Sloveniji nastopile z oboroženo silo. Glavni cilj operacij JLA so bili: spremeniti obstoječi rečim na mejnih prehodih, ki je bil skladen tako z zakoni SFRJ kot z zakoni Republike Slovenije; uvesti zaporo meja Slovenije z drugimi državami ter odrezati Slovenijo od komunikacij s svetom, da bi ji potem JLA lahko vsilila svoje pogoje s povsem jasnim političnim namenom preprečiti osamosvojitve Republike Slovenije, JLA je doživela neuspeh in pristala na prekinitev ognja, ni pa bila in še vedno ni pripravljena imenovati svojih predstavnikov v komisijo za nadzor nad spoštovanjem prekinitve ognja, pač pa še grozi z novim množičnim napadom z uporabo vseh sredstev, ki jih ima na razpolago in na vse cilje; tudi civilne.

- Ker želi preprečiti nadaljnje prelivanje krvi in še vedno vztraja pri ponujenem stališu, naj se vprašanja osamosvojitve Slovenije uredijo s pogajanjem in na demokratičen način, je Republika Slovenija sprejela usluge mnistrske troje Evropske skupnosti in za devetdeset dni ustavila nadaljnjo implementacijo svojih ustavnih aktov o osamosvojitvi.

- Skupščina Republike Slovenije izraža vse dolžno priznanje Evropske skupnosti zavložene napore za miroljubno razrešitev jugoslovanske krize in posebej pričakuje, da bo Evropska skupnost s svoje strani storila vse, kar je v njeni moči, da se prepreči nasilje JLA nad Slovenijo.

- Prekinitev ognja in ustavitev vseh sovražnih dejavnosti oboroženih sil proti Republiki Sloveniji razume Skupščina Republike Slovenije kot obveznost za vse strani in bo zato sleherno dopolnjevanje vojaških garancij z dovajanjem novih enot iz drugih delov Jugoslavije na ozemlje Slovenije smatrala za flagrantno kršitev prekinitve ognja in obveznosti, ki izhajajo iz brionske Skupne deklaracije.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sedaj je na potezi Evropa

VOJMIRO TAVČAR

Slovenija se je odločila nedvoumno. Skupščina je včeraj z ogromno večino glasov (izid je bil precej podoben izidom glasovanj o osamosvojitvi) sprejela pot, ki jo je nakazala evropska trojka z brionsko deklaracijo. S tem je mlada slovenska država, ki je stara komaj 16 dni, glasno in nedvoumno potrdila, da se opredeljuje za miroljubno pot v samostojnost in suverenost in za mirno razrešitev vse bolj zapletenega jugoslovanskega gordijskega voza.

Brionska deklaracija, kot so v razpravi v parlamentu poudarili razni predstavniki, Sloveniji ni najbolj naklonjena. Posredno sicer priznava Slovenijo vsaj kot delni mednarodni subjekt in obljublja angažiranost Evrope v razreševanju jugoslovanske krize, kljub temu pa priznava vse preveč verodostojnosti zveznim organom, zlasti predsedstvu in vladi, ki sta pod vplivom vojske. Slovensko vprašanje je internacionalizirano, zelo trdnih jamstev, da bo tudi ugodno rešeno, pa ni.

Slovenija pa je kljub temu ocenila, da je ponudba dvanajstere edina možna pot do mirne rešitve in do priznanja. Zato se je skupščina za to pot opredelila. S tem je slovenski parlament dokazal veliko treznost, izrazito željo za mir in demokratično metodo razreševanja vseh sporov. Zopet je dokazal, da je Slovenija res evropska dežela, ki zna voditi načelno politiko,

NADALJEVANJE NA 3. STRANI

»Naj bo 15. dan vojne prvi dan miru«

Govor predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana v slovenski skupščini.

Danes je 16. dan slovenske samostojnosti in 15. dan vojne. Teh nekaj dni je v temelju spremenilo naš navidezno mali svet, spremenilo je Jugoslavijo. Bistveno je spremenilo tudi Evropo. To mora danes vedeti slovenska Skupščina. Tega se vse bolj zaveda in priznava tudi Evropa.

Evropa, demokratična in varna, ki je v Helsinkih in Parizu zgradila čvrsto vizijo svoje prihodnosti. Vpeljala je red, ki si ga zapoveduje in na katerega prostovoljno pristaja v interesu svoje varnosti in miru, v interesu demokratije, gospodarskega in splošnega razvoja ter višje kvalitete življenja svojih ljudi. Upravičeno zahteva da ta red dosledno in brez izjeme spoštu-

jejo vsi Evropejci. Mi Slovenci to smo in nedvomno želimo to biti tudi v prihodnje. Zato je naša pot do polnega priznanja samostojnosti in nedovisnosti dolga. Ker je evropska in ker želimo dolga, ki je evropska. Eden od korakov na tej poti, ki jih je nujno storiti, je tudi brionski sestanek s predstavniki tistih držav, ki so nosilke ideje o Združeni Evropi, z Deklaracijo, o kateri boste danes razpravljali in sklepali. Ta je rezultat tistega političnega premisleka evropske dvanajstere, ki je razumel, da je z razmerami v Jugoslaviji in z ogrožanjem slovenske odločitve o uveljavitvi pravice do samoodločbe ogrožena demokracija in sam temelj vrednot so-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ogorčen protest slovenskega senatorja Stojana Spetiča Ožji odbor spet nesklepčen

Pred nekaj dnevi je v italijanskem parlamentu med razpravo o jugoslovanski krizi prvič odjeknil slovenski stavek, ne da bi izzval protestov nobenega od prisotnih parlamentarcev. Stavek je med svojim prispevkom k razpravi izrekel senator Stojan Spetič, ki se je zavzel, da bi se uresničila vizija Franceta Prešerna in njegove Zdravice, ki je postala slovenska himna: ne vrag, le sosed bo mejak. Stavek je šel tudi v izvirniku v uradni zapisnik seje.

Dejstvo je nedvomno razveseljivo, kljub temu pa ni mogoče mimo bridke in grenke ugotovitve, da je morala Slovenija krvaveti v vojni, da bi slovenski stavek ne vzbudil v italijanskem parlamentu odpora.

Drobčna lastovka pa ni bila znanilka pomladi. Dovolj je bilo le nekaj

dni, dovolj, da je najhujša zaskrbljenost za usodo Slovenije šla mimo in že je prišel spet do izraza dejanski odnos italijanske države do Slovencev, zlasti tistih, ki živijo v njenih mejah. V terek bi se namreč moral sestati ožji odbor senatne ustavne komisije, na katerem naj bi po skoraj polletni prekinitvi vendarle prišlo do vsebinskega sočkanja o pravicah slovenske narodnostne skupnosti. Toda na sejo sta od vseh članov prišla le dva: senator Stojan Spetič in poročevalec sen. Guzzetti (KD). Seja je zato odpadla.

Sen. Spetič je zadržanje ostalih članov odbora ostro ožigosal na plenarni seji komisije, kjer pa je prišlo do zopetnega, najbrž zrežiranega, a povsem nenapovedanega zapleta. Sen. Guzzetti je namreč odstopil z mesta poročev-

valca zaradi prezaposlenosti, predsednik komisije sen. Elia pa je na njegovo mesto imenoval sen. Paola Cabrara (to je v tej mandatni dobi že četrti senator, ki prevzema to mesto). Predsednik Elia sploh ni vzel v poštev predloga nekaterih drugih članov komisije, naj bi za poročevalca imenoval sen. Spetiča, ki manjšinsko vprašanje najboljše pozna in bi v nekaj dneh lahko pripravil ustrezne delovne predloge.

Očitno postaja, da je za nadaljevanje postopka sprejemanja zaščitnega zakona takorekoč prepozno: mandatni dobi tega parlamenta se namreč iztekajo delovni roki.

Seja ustavne komisije senata je bila dokaj napeta, saj je senator Spetič do

NADALJEVANJE NA 3. STRANI

Zunanji ministri dvanajsterice spet preučili jugoslovansko krizo ES za hitra pogajanja

HAAG - Le pet dni po izrednem sestanku zunanjih ministrov Evropske skupnosti, posvečenem zgolj položaju v Jugoslaviji, se je ministrski svet danes znova sešel, da bi sprejel sklepe v zvezi s podrobnostmi nadzora nad uresničevanjem brionskega sporazuma. Pred današnjim sestankom, ki mu je predsedoval nizozemski zunanji minister Van den Broek, nista pa se ga zaradi drugih obveznosti udeležila Britanec Douglas Hurd in vodja francoske diplomacije Roland Dumas, se je s predsedujočim med zunanjimi ministri sestal član zveznega predsedstva Vasil Tupurkovski.

Memorandum, ki so ga ministri sprejeli ob koncu današnjega sestanka, določa nekatere tehnične podrobnosti za delovanje večje skupine evropskih funkcionarjev in vojaških osebnosti, ki bodo v Sloveniji in na Hrvaškem nadzorovale prekinitev ognja in ostale točke iz brionskega sporazuma; kot je znano, se od včeraj v Jugoslaviji mudi prva skupina visokih funkcionarjev iz Luksemburga, Nizozemske in Portugalske (iz držav trojke ES), ki imajo nalogo utreti pot večji skupini 40 do 50 strokovnjakov (tudi vojaških, vendar ne v vojaških uniformah in z vojaško opremo). Skrbeli bodo za nadzor nad uresničevanjem prekinitve ognja, umika armade v vojašnice in de-

aktiviranja slovenskih teritorialcev, razčiščevanja transportnih in komunikacijskih poti v omenjenih republikah, pa tudi nad izpolnjevanje sprejetih obveznosti v zvezi s trimesečnim moratorijem uveljavljanja slovenske in in hrvaške samostojnosti in nad začetkom političnih pogajanj o bodočem sožitju znotraj jugoslovanskih zunanjih meja, predvidenih za 1. avgusta.

Delegacija 40 do 50 oseb članic Evropske skupnosti (za zdaj bi šlo le za kontrolorje iz dvanajsterice, ne pa tudi iz kroga 35 podpisnic KVSE, kajti jugoslovanske zvezne oblasti, kot trdijo tukaj, ne kažejo pravega navdušenja za pritegnitev širšega kroga držav) bi imele diplomatski status. Njihovo varnost pa bi morale zagotavljati republike, v katerih bodo kontrolorji locirani. Za zdaj se sklepi dvanajsterice v zvezi z uresničevanjem brionskega sporazuma nanašajo le na Slovenijo in Hrvaško, vendar so nekatere delegacije danes še predlagale, da bi nadzor razširili tudi na Srbijo. V ministrskem svetu pa so menili, da bi v tem trenutku razširitev področja delovanja posebne bruseljske misije (v angleški različici gre za »monitoring mission«, s čimer so se na željo zvezne vlade izognili izrazu »opazoval-

ci») na Srbijo v resnici precej zapletla proceduro in zavlekla akcijo. Srbija namreč ni podpisnica brionskega sporazuma, nanjo se današnji memorandum ne nanaša, treba bi pripraviti nov sporazum, nov memorandum itn. Vprašanje, ali bodo v delovanje kontrolorjev vključili tudi Srbijo, ostaja odprto, odvisno od potrebe.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel Vasil Tupurkovski po petdesetminutnem pogovoru z Van den Broekom, je dejal, da tako Slovenija kot armada še kršita določila brionskega sporazuma (govoril je o prekinitvi ognja in umiku armade ter o dekativiranju teritorialcev), zaradi česar je pozval dvanajsterico, naj zagotovi njegovo takošnje uresničevanja. Še zlasti je poudaril, da so za spoštovanje brionskega sporazuma posebej pomembna vprašanja demontiranja min in vrnitve vojakov v zeleni obmejni pas. »Možnosti, da Jugoslavija obstane, so kar dobre,« je dejal Tupurkovski na konferenci, »toda ne taka, kot je bila do zdaj.« Hkrati je izrazil bojazen, da bo Slovenija trimesečni moratorij izkoristila za doseg popolne neodvisnosti, ne pa za začetek političnih pogovorov o prihodnosti sožitja v Jugoslaviji.

Na vprašanje Dela, ali drži Reuterjeva davišnja novica, da je Tupurkovski v pogovoru z Van den Broekom terjal, naj ministrski svet dodatno pritiska na Slovenijo, da se bo držala brionskega sporazuma, in da je to bil glavni cilj njegovega nepričakovanega prihoda v Haag, je nizozemski minister na kratko odgovoril, da pogovorov ne bo komentiral, ker da so bili »prijetni, toda zaupni«, kar bi lahko pomenilo posredno potrditve Reuterjeve informacije.

Ministri so danes sprejeli tudi - nepričakovano in nenapovedano in zagotovo v tesni zvezi z obiskom Tupurkovskega - posebno deklaracijo o Jugoslaviji. Poglavitne točke v njej so ponovna zahteva, da vse strani dosledno spoštujejo brionski sporazum, ker da je od tega odvisna nadaljnja pomoč in prizadevanja Evropske skupnosti pri razreševanju krize v Jugoslaviji. V deklaraciji je posebej rečeno, da skupnost pričakuje, da se bodo politična pogajanja o prihodnosti Jugoslavije čimprej začela. Dvanajsterica je, kot je medna bilo danes rečeno za zaprtimi vrati ministrskega sestanka, pripravljena pomagati Jugoslaviji ne le pri nadzoru uresničevanja brionskega sporazuma, temveč tudi pri oblikovanju novih institucionalnih okvirov za prihodnost Jugoslavije.

MIRJAM AČIMOV-OBLEK

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Skupščina

čil svoj poseg Milan Kučan, da se slovenske poslance pozval, da se z vso odgovornostjo vendarle odločajo za sprejem brionske deklaracije.

Podobno je bil naravnani tudi poseg predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterle, ki je spomnil, da so pred petnajstimi dnevi poslanci visoko dvignili roke za slovensko samostojnost, ki so jo nato na »podlagi odločitve ZIS in umetni pasivizaciji predsedstva Jugoslavije z brutalno agresijo in ob podpori 500 tankov in drugih oklepnih vozil skušali uničiti in to s pretvezo, ko so mladim vojakom govorili, da je treba Jugoslavijo braniti pred vdorom tujih sil«.

Peterle je tudi poudaril, da bi se Slovenija dejansko odpovedala svoji svobodi in prihodnosti, če bi primerno dopustila, da jugoslovanska vojska izvede ta mračni načrt. »Ker smo vedeli, kaj branimo, smo bili v neenakem boju uspešni, naš učinkovit odpor pa je presenetil agresorja, ki je svojo moč v drugi fazi kazal z zavraščalnimi napadi na civilne cilje. Davek teh napadov pa je domači in tuji javnosti znan,« je še poudaril ministrski predsednik Lojze Peterle.

Ta je tudi dejal, da se je Slovenija z odporom tankovskemu totalitarizmu in centralizmu dokazala kot subjekt, ki se je bojeval za vrednote Evrope, ki bi morala po njegovem mnenju vedeti, da ta boj ni bil le boj za Slovenijo, temveč je pomenil mnogo več.

Predsednik slovenske vlade pa je ob vsem tem poudaril, da je po porazu agresorja najbolj važno ohranjanje miru in sporazumno uveljavljanje slovenske pravice do samoodločbe. V tem smislu je opozoril na dejstvo, da je v tej fazi svoje sodelovanje ponudila tudi Evropska skupnost. Peterle je tudi povedal, da slovenska vlada to sodelovanje Evrope in pomen brionske deklaracije razume kot da gre za mir in v funkciji svobode in ne za ponovno pokoritev Slovenije. In prav zato se slovenska vlada tudi zavzema za sprejem brionske deklaracije skupaj z obema aneksoma.

»Slovenija svojih predlogov glede ureditve skupnih vprašanj v Jugoslaviji ni preklicala in slovenska vlada bo s svoje strani pripravila vse potrebno za začetek pogajanj, kot tudi vse ostalo za izvajanje deklaracije,« je svoj poziv za sprejem zaključil slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle.

V razpravi, v kateri so najprej sodelovali vodje poslanskih klubov, dejansko od pozivov predsednika Kučana in ministrskega predsednika Peterleja - krajši poseg pa je imel tudi član predsedstva SFRJ iz Slovenije dr. Janez Drnovšek, ki se je tudi zavzel za sprejem brionske deklaracije - ni nihče bistveno odstopal, pa čeprav vsak iz svojega zornega kota na svoj način opredelil odločitve za sprejem oziroma vzdržanje - gre za pripadnika Nove socialne demokracije Blaževiča, ki je v osebnem imenu napovedal vzdržanje - pri glasovanju o deklaraciji. Edini, ki je med desetimi razpravljalci napovedal nasproten glas, je bil poslanec Liberalne stranke Vitomir Gros, ki je dejal, da je deklaracije le meglen papir, ki Sloveniji ničesar ne daje. Garancij za mir po njegovih besedah ni, ali drugače, »sam ne bom nikoli podpisal kapitulacije«.

V imenu zelenih se je Božidar Voljč zavzel za sprejem brionske deklaracije in izjave, »predvsem zato, ker so jim najvišji predstavniki slovenske oblasti in Evropske skupnosti zagotovili, da z njo ni odpravljena slovenska suverenost«. Miran Potrč, predsednik poslanskega kluba prenoviteljev pa je dejal, da je resničnost kruta in neizprosna, še posebej za tiste, ki je ne znajo predvidevati. Zavzel se je za sprejem deklaracije in opozoril, da se je treba sprijazniti s tem, da bo Evropa ravnala le v skladu z lastnimi interesi in da Jugoslavijo še zmeraj šteje za mednarodnopravni subjekt.

Dušan Semolič pa je dejal, da bodo socialisti za deklaracijo glasovali, ker je Slovenija pred izzivom, ali je pripravljena sprejeti kompromis, za tako odločitev pa govori tudi gospodarski položaj, ki je iz dneva v dan težji. Brionske dokumente sta v imenu kluba poslancev italijanske in medžarske narodnosti podprla Roberto Battelli in Maria Pozsonec. Battelli je dejal, da poslanci, ki jih zastopa, razumejo podporo tej deklaraciji kot podporo odločitvam za mir, razvoj demokracije in napredek. Za sprejem deklaracije se je izrekel tudi predstavnik Slovenske kmečke stranke - Ljudske stranke Marjan Podobnik, njemu pa so sledili še drugi.

Sledile so še glasovale izjave približno polovice od 35 prijavljenih poslancev. Med temi velja posebej omeniti poslanca jugoslovanske vojske polkovnika Milana Aksentijevića. Ko je začel svoj poseg, je del Demosovih poslancev zapustil dvorano, Aksentijević pa je poudaril, da je se JLA zavzema za mir in je zato glasoval za sprejem deklaracije.

Ob brionski deklaraciji je slovenski parlament sprejel tudi posebno izjavo, v kateri so poudarili, da pravica do samoodločbe ni bila nikoli sporna za nobeno jugoslovansko republiko ali zvezni organ, sprejeta pa je bila tudi vsebina posebnega pisma, ki so ga naslovili na skupščine drugih jugoslovanskih republik. V pismu ostale republike (razen Hrvaške, ki je Slovenijo že priznala) opozarjajo na nastali položaj in predlagajo, naj priznajo republiko Slovenijo kot samostojno državo.

Skupščin je tudi sprejela predlog Stranke demokratične renove, da mora slovenska vlada čim prej pripraviti izhodišče za pogajanja o razdružitvi z dosedanjim Jugoslavijo.

Ob zasedanju slovenske skupščine so bili včeraj ostali dogodki nekoliko potisnjeni v ozadje. Velja pa omeniti, da so za včeraj napovedano sejo zveznega predsedstva preložili na jutri, ko bodo ponovno razpravljali o položaju v Sloveniji in o izvrševanju sklepov predsedstva z dne 4. julija ter o dogovoru e Evropsko skupnostjo. Jutri pa bo po programu še ena seja, in to razširjenega zveznega predsedstva. Proučili naj bi delovanje ustavnega sistema v času moratorija, bistvena vprašanja prihodnjih odnosov in predlog za opravljanje ustavne in politične krize v Jugoslaviji. Za želeti je, da s teh sej ne bo kakšnih neprijetnih presenečenj...

● Sklep

- Skupščina Republike Slovenije pričakuje, da bo Evropska skupnost posebej pozorna zlasti do naslednjih odprtih vprašanj:
- pospešena mobilizacija rezervnega sestava JLA, zlasti v republikih Srbiji;
- zagotavljanje varnosti starešinam in vojakom JLA, ki so v času vojne zapustili senote JLA;
- vrnitev vojakov JLA, ki so državljani Republike Slovenije, brez kakršnihkoli sankcij na njihove domove in
- povračilo škode, ki je bila Republikli Sloveniji in njenim državljanom povzročena v času intevencije JLA.

Skupščina Republike Slovenije sprejema brionsko Skupno deklaracijo brez rezerv in pogojev ter s tem izraža svoje polno zaupanje v dobronamernost Evropske skupnosti.

● Naj bo 15. dan

dobne evropske civilizacije. Deklaracija je naslonjena na dogovore z ministrsko trojko iz Zagreba, o katerih ste v slovenski skupščini že razpravljali in odločali. Deklaracija prinaša pred slovensko Skupščino in pred organe Jugoslavije pogoje, pod katerimi se je Evropa pripravljena vsestransko angažirati, zato

da bi prispevala k miru in demokratični rešitvi jugoslovanske krize in uveljavitvi, po dogovorni poti, suverene volje slehernega naroda Jugoslavije o njegovi lastni prihodnosti.

Na nas je zdaj, da te pogoje sprejmemo in s pomočjo evropskih držav in institucij uveljavimo s plebiscitom potrjeno voljo Slovencev do življenja v svoji samostojni, svobodni, demokratični in v svet odprti državi, ali pa da sami, brez te podpore stopimo na negotovo pod do cilja, ki, žal, kot je zdaj povsem jasno, vodi le preko vojne.

Na Brionih, kamor nas je povabila trojica ministrov EGS, se je odločalo o vojni in miru. O tem boste, spoštovane poslanke in poslanci, odločali danes tudi vi. Upoštevajte, da se o vojni, kot je dejal predsedujoči v Ministrskem svetu gospod van den Broek, ne pogaja s prijatelji, ampak z nasprotniki. Naš nasprotnik je trd! Kar boste danes odločili, bo bistveno zaznamovalo prihodnost in tudi sam obstoj slovenskega naroda. In za to boste prevzeli vso odgovornost. Ne dvomim, da ste na dolgi poti boja za slovensko samostojnost za to povsem dozoreli.

S sprejetjem Deklaracije in obeh aneksov še ne bomo dobili mednarodnega priznanja. Dobili pa bomo možnost, da se zaustavi politično in vojno nasilje, neobvladano in neutemeljeno in da ga zamenjamo pot sporazumevanja in vzajemnega spoštovanja interesov.

Odločitev za demokratično pot, ob sodelovanju in podpori evropskih držav, ki si s tem nalagajo soodgovornost za usodo slovenskega naroda, je tudi odločitev za hitrejšo mednarodno priznanje in vključevanje v evropske in mednarodne institucije.

To je ponudba za angažiranje držav ES in KVSE. Pod pogoji, ki so izrecno in nespremenljivo zapisani, so se pripravljene angažirati s svojimi ljudmi, s svojim znanjem, institucijami in sredstvi. Razumljivo, tudi v svojem interesu, v interesu lastnega miru in varnosti. Da bi preprečili vojno in pomagali po miru poti preseči krizo in zelo zahtevne razmerja med jugoslovanskimi narodi. Ne gre pozabiti, da ta nesmiselna vojna, ki je nasilno prekinila pot v slovensko samostojnost, divja v samem srcu Evrope, da so rakete padale na ljudi na evropskih mejah in zelo blizu evropskih prestolnic. Evropa se je zgrozila. Val ogorčenega protesta je pritisnil na evropsko politiko. Ta ni pozabila, da je tudi Jugoslavija podpisala helsinško sklepno listino, s katero se je zavezala, da se bo vzdrževala dejanj, ki bi ogrozila mir in varnost evropskih držav. Še sklepi, ki so zahtevali, da JLA zapre meje in da se vojna sila uporabi v zameno in za zaustavitev demokratičnih procesov, je jugoslovanska vlada grobo kršila to svojo zavezo in tako vso odgovornost za vzpostavljane miru enostransko prevladila na Evropsko skupnost.

Ta je pokazala povsem drugačno razumevanje svoje odgovornosti. Odzvala se je grožnji miru in demokraciji takoj. Formulirala je svojo ponudbo ob sodelovanju vseh v konflikt najneposrednejše zapletenih strani. Predlaga nam, da jo sprejmemo kot celoto, s tem pa ponuja tudi svoje polno angažiranje in soodgovornost. V primeru, da jo zavrnemo, bodo evropske države upravičeno prepričane, da je njihovo poslanstvo končano in da za razplet dogodkov, za negotovo usodo in prihodnost ljudi in narodov na tem prostoru ne morejo in ne želijo prevzeti nikakršne odgovornosti. Vsiljevati nam svoje pomoči in sodelovanja ne morejo in ne želijo.

Deklaracija in aneksi so eden prvih primerov evropskega načina reševanja konfliktov, kot je v načelu določen s Pariškim dokumentom. Gotovo je, da z vidika naših dolgoletnih slovenskih želja ta ponujen paket ni idealen, da zahteva tudi precej samoodpovedovanja v interesu skupnega miru. Je pa to vendarle ravnotežje, krhko ravnotežje interesov, krhko ravnotežje miru, ki ga je bilo iz-

redno težko vzpostaviti in je vanj vgrajen tudi velik napor slovenske delegacije. Dolžni smo vsekakor zahvaliti in vse priznanje ljudem, ki so v imenu Evropske skupnosti vlagali izjemne napore, da bi zaustavili nasilje in nespamel, posebej se ministrom trojke. Prepričan sem, da bodo naši ljudje ta napor znali ceniti in da bo sprejete Deklaracije razumljeno tudi kot zaupanje v dobronamernost Evropske skupnosti.

Deklaracija seveda še ni rešitev problema, še ni mir in priznanje slovenske samostojnosti. Je pa temeljno zagotovilo, da bo mir in da nam bo mogoče po mirni in demokratični poti, brez nasilja in vojne, priti do tega priznanja. Tako kot smo se zavezali našim ljudem, ki so nam z volitvami pokazali, da nam zaupajo. Bi z vojno dobili kaj več? Na koncu sleherne vojne so zopet pogajanja. Samo mnogo življenj je žrtvovanih. Nas Slovencev je premalo, da bi si mogli privoščiti, da razen v skrajni sili, ko gre za našo svobodo in obstoj, izgubljamo življenja. Naše matere in žene rojevajo sinove za mir in ne za vojno.

Problem Slovenije, našega osamosvajanja in mednarodnega priznanja je zdaj internacionaliziran. Z imenitnimi zagotovili, da bo Slovenija dobila mednarodno priznanje takoj, ne čakajoč na vse sporazume o ureditvi razmerij z drugimi republikami, če bo zoper njo znova uporabljena vojaška sila, je Slovenija dobila zdaj tudi močno garancijo. V svojem interesu in v interesu evropskega miru. Le mednarodni nadzor in presojanje lahko zaustavi taščevalni pohod Jugoslovanske armade oziroma tistih, ki so jo zlorabili proti Sloveniji.

Deklaracija in vsi napor, ki so bili potrebni, da je do nje prišlo, so Slovenijo uveljavila kot mednarodnega evropskega pogajalca, ki se zna in more pogajati, ki je dovolj prožen in razumen, ki upošteva tudi interese drugih in ne postavlja ultimativ. Postavljanje ultimativ je znak slabe, neustvarjalne in nedemokratične politike. Z njimi se vojne napovedujejo, ne končujejo. Slovenija je s tem dobila tudi prvo razsežnost svojega mednarodnega priznanja. S pristajanjem na Deklaracijo bomo po treh mesecih veliko bližje svoji samostojnosti, uresničitvi svoje pravice do samoodločbe, ki je sicer nihče, ne v Evropi in ne v Jugoslaviji načeloma ne osporava. Dosegli jo bomo tako kot smo želeli, ne na škodo interesov in pravic drugih, ne da bi ogrozili svoboden pretok blaga, ljudi, kapitala, informacij in drugih evropskih vrednot in ne da bi ogrozili mir in varnost evropskih držav. To smo povedali javno in zdavnaj. Naše odločitve so bile legitimne in legalne. Nihče ne more temu oporekati.

Trije meseci, ki jih zdaj dobimo, so morda usodnega pomena zaradi dogajanj, ki se odvijajo na Hrvaškem, v Srbiji in v Makedoniji. Bili bi kratkovidni in neodgovorni do svoje lastne usode, če bi dopustili, da bi bila Slovenija zadnji izgovor in povod za poskus poenotenja nazadnjaških sil na preživetem konceptu Jugoslavije in še bolj preživetem ideološkem temelju, na katerem počiva. Proces demokratizacije je v vseh narodih Jugoslavije nezadržen. Na njem, na vrednotah evropske demokracije je med temi narodi mogoče pričakovati drugačen odnos do uresničevanja pravice narodov do samoodločbe in temeljev prihodnjih odnosov. To mora biti cilj in vsebina pogajanj z drugimi republikami in organi federacije vključno z vprašanjem postopnega umika JA iz Slovenije.

Za vojno za agresijo na slovensko suverenost in svobodo ni bilo nikakršnega opravičila. Ko nam je bila vsiljena, smo Slovenci kot že dvakrat v novejši zgodovini pokazali, da smo sovobodno pripravljani in da jo znamo braniti. Mi nismo narod vojne, smo narod miru. A treba je vedeti, da brez zmage v tej prvi odločilni bitki te vsiljene vojne ne bi bilo danes te Deklaracije in mir bi bil veliko dlje od nas kot je zdaj. Zato gre vsem

pripadnikom TO in OZN Republike Slovenije pa tudi vsem našim ljudem velika zahvala in priznanje. Borili so se odločno in hrabro, na obeh vseh sveta. Storili so, kar je od njih zahtevala domovina in več! Zdaj je na tem kar so izrgali vojni mogoče preizkusiti mir. In obraniti sposobnost Slovenije, da v teh negotovih razmerah zavaruje svojo samostojnost.

Nerazumljive so obtožbe vodilnih generalov JA, ki zdaj nazivajo z izdajalci tiste, ki v vojni zoper slovenski narod niso hoteli sodelovati, ki niso hoteli streljati v svoje lastne ljudi. Dolžni smo te svoje ljudi, slovenske rodoljube, zavarovati z avtoriteto slovenske države. In dolžni smo postaviti vprašanje, kdo je kriv za izkop nepremostljivega prepada med vestjo in zapovedanostjo pri pripadnikih JA, usposobljenih za boj zoper zunanjega sovražnika, za njihovo zlorabo v vojni intervenciji zoper lastne ljudi in ves narod. S to zlorabo je zlorabljen ljudski, jugoslovanski in obrambni značaj JA, zlorabljeni so njeni mnogi odlični, spodobni in pošteno oficerji. Takšne armade ni več mogoče sprejemati ne za svojo in ne kot jugoslovansko. Upravičena je zato zahteva po odpustitvi vseh vojakov iz armade. Tembolj, ker se zdaj obnavlja in izpopolnjuje vse bolj le za pripadniki enega samega naroda, ki pa tudi ne vidijo smisla svojega boja zunaj meja svoje domovine.

In nazadnje: V Sloveniji je bila vojna, ožen je zdaj sam po sebi prekinjen. Vojne operacije so se vodile na slovenskih tleh, tu so umirali ljudje. Ne le slovenski. In ne tisti, ki bi se jim prili vojskovat po svoji volji. Skoraj še otroci, ki so jih starši zaupali armadi. Oni so bili najbolj zlorabljeni. Njim velja naše globoko sožalje in obžalovanje. To dejstvo velja v prihodnjih pogajanjih upoštevati. Nam in evropskim pogajalcem. Vojna je iz temeljev spremenila veliko stvari. Z njo so nastala nova dejstva, globoke človeške rane, ki se jim preprosto za prihodnje ni več mogoče na noben način izogniti.

Ne trošimo preveč sil za razpravo, ali bi bilo mogoče doseči boljši izhodiščni sporazum z evropsko dvanajsterico. Raje strnimo naše moči in združimo sposobnosti, da bi v pogajanjih bolje od nasprotnikov izrabili možnosti in čas, in da preprečimo, da bi se po njihovem koncu znova začela vojna. Ne izgubljamo potrpljenja. Naj bosta arogantnost in cinizem propagandne ofenzive, ki se ja ta čas z vso silovitostjo zoper samostojno Slovenijo že začela, še tako veliko. V tem času moramo nadaljevati s prizadevanji za mednarodno priznanje Slovenije, toda boj za mednarodno politično priznanje moramo prenesti tudi na gospodarsko področje. Odpiranje evropskega trga za naše gospodarstvo, odprava umetnih gospodarskih, trgovskih, carinskih in drugih pregrad je del soodgovornosti Evrope. Mora vedeti, da je naš cilj tudi gospodarsko uspešna in socialno pravična, ne zgolj samostojna Slovenija. In pokažimo ji to!

Z deklaracijo smo dobili tri mesece še vedno negotovega miru. Na nas je, da jih izrabimo racionalno. Da bo po teh mesecih mogoče reči - prišli smo do svoje samostojnosti na temelju sporazuma z drugimi narodi oz. njihovimi republikami. Ker nismo zase v tem procesu zahtevali nič več, kot smo bili pripravljeni in smo mogli priznati tudi drugim. Zato smo pristali na obveznost in zanje tudi prevzeli odgovornost. V interesu miru, v interesu zanesljivejši poti v slovensko samostojnost in priznanje vam, spoštovane poslanke in poslanci, da Deklaracijo in aneksa sprejmete. Vem, da boste to storili pod težo globoke moralne dileme, kot smo bili v takšni dilemi vsi slovenski pogajalci na Brionih. Razlomili smo jo pod težo skupne evropske realnosti in z mislijo, da mir odtehta negotovo bližnjico do svobode. Naj bo 15. dan vojne prvi dan miru.

Dramatične vesti o nasilju v Slavoniji in načrtih armade Na vrsti Hrvaška?

Italija zamrznila avtonomna računa

ZAGREB — Položaj na Hrvaškem postaja iz ure v uro bolj dramatičen. Sodeč po besedah hrvaškega ministra za informiranje Hrvoja Hitreca pričakujejo v roku od petih do desetih dni agresijo, ki bi bila večja, močnejša in obširnejša od tiste, ki je prizadela Slovenijo. Ob zahtevah za pojasnila je Hitrec navedel, da je po podatkih, s katerimi razpolaga hrvaško vodstvo, to najbolj črnogleda napoved, sam pa upa, da bo »internacionalizacija krize« obrodila svoje rezultate in da bo preprečila spopad, ki bi imel dramatične posledice ne samo za Balkan temveč za vso Evropo.

Podatki, ki jih je minister Hitrec navedel domačim in tujim novinarjem, niso bili spodbudni. Vojska ne spoštuje deklaracije z Brionov, njene enote se niso vrnile v vojašnice, vojaški vrh pa ne skriva, da hoče biti prevladujoča politična sila in razsodnik v jugoslovanski krizi. Jugoslovanska armada odkrito kaže svojo sovražnost do hrvaške policije in gardistov, saj je predvčerajšnjim napadla v Iloku policijsko izvidnico, vojaško letalo pa je odprlo ogenj na položaje hrvaške narodne garde. Obračun teh napadov sta bila dva mrtva in pet ranjenih.

Po besedah hrvaškega ministra za informiranje divja v vzhodni Slavoniji prava vojna. Te trditve

potrjujejo vesti s terena. Prejšnjo noč so »četniki iz vasi Silaša in Bobote« najprej oropali in nato zažgali hrvaško vas Čelije. Pripadniki armade so poskrbeli le, da so lahko Hrvati zapustili to od srbskih vasi obklojeno hrvaško vas, plenjenja, ropanja in požigov pa niso preprečili, tako da so četniki to vas dobesedno zravnali z zemljo. Podobna usoda grozi sedaj vasi Koroč, kjer živijo v glavnem pripadniki madžarske manjšine. Budimpešta pa se je že zavzela za svoje sonarodnjake in ostro protestirala v Beogradu, ker Srbi ogrožajo vse, kar ni srbsko.

Zaskrbnjujoči so tudi podatki, da se s pospešenim tempom nadaljuje »srbizacija« jugoslovanske armade. Minister Hitrec je navedel, da je na zagrebško vojaško letališče iz Niša prispelo 360 diverzantov, ki naj bi ob morebitnem splošnem napadu na Hrvaško sabotirali gospodarstvo in uničevali celo vodovode in komunikacijske sisteme. Hitrec ni niti izključil možnosti, da bi ti diverzanti rušili stanovanja hrvaških političnih voditeljev.

Načrte vojaškega vodstva, ki nasprotuje mirovnim pobudam Evrope, pa motijo množična dezertiranja in težave z vpoklicom rezervistov. Če k temu dodamo, da so številne starešine zaprosili za razreši-

tev in se celo upirajo izvrševanju ukazov, je lahko jasno, da morajo ta »nezanesljivi oficirski kader« zamenjati z zanesljivejšimi Srbi in Črnogorci, to pa zahteva čas, tako da bo JA v popolnosti operativna šele čez nekaj dni.

Hrvaške oblasti navajajo, da se iz dneva v dan večja števila dezertirjev v glavnem hrvaške narodnosti, med njimi pa so tudi Slovenci, Albanci in Makedonci. Samo na Medvednici nad Zagrebom je v nekem zbirnem centru več kot tisoč dezertirjev, druge pa po Hrvaški pa so drugi taki zbirni centri.

V črnogorskem Bjelom Polju je od 146 rezervistov muslimanske narodnosti, kar 100 zapustilo svojo enoto. Podobne vesti prihajajo tudi iz drugih krajev, kjer je JA po pomoti vpoklicala nesrbske rezerviste. Tudi s srbskimi rezervisti ne gre vse kot so pričakovali, le da so vesti skrajno pomankljive in protislovne.

Sodeč po novicah, ki prihajajo iz Bosne, so tudi tu srbski nacionalisti prešli v napad, saj so s strelji prekinili promet na unski progi, napeto pa je po vsej »bosanski krajini«, tako da so morale oblasti priznati, da tu že veljajo izredne razmere, a še ne izredno stanje.

Evropski parlament sprejel novo resolucijo o Jugoslaviji

STRASBOURG — Evropski parlament je včeraj popoldne sprejel novo resolucijo o Jugoslaviji, v kateri pozdravlja brionske dogovore in ocenjuje, da bo dovolj časa za zgleditev nasprotij, če bo ta dokument spoštovan. Hkrati poziva vse strani, naj se vzdržijo vnovičnega poseganja po nasilju.

V resoluciji obsojajo silo, ki jo je zvezna vojska uporabila v Sloveniji, »kot kaže brez ukaza zveznih oblasti«. Ena od zahtev resolucije se nanaša na Srbijo, ki ne bi smela nasprotovati iskanju poti do sporazuma o novih institucionalnih okvirih v Jugoslaviji in bi se morala odreči centralističnim konceptom ter upoštevati nove politične razmere v državi.

Evropski parlamentarci so tudi podprli sklep ES o ustavitvi gospodarske in finančne pomoči Jugoslaviji in šli še korak dlje: resolucija namreč zahte-

va od bruselske komisije, sveta in vseh članic, da dajo jasno vedeti, da nadaljnje vmešavanje zvezne vojske pomeni ustavitev vseh vrst pomoči in sodelovanja, tudi diplomatskih odnosov s federacijo.

Resolucija izraža nestrinjanje evropskih parlamentarcev z uporabo vojaških sil v Sloveniji in na Hrvaškem ter vsem republikam nalaga, da pri spreminjanju ustavnih določil spoštujejo notranje in zunanje meje Jugoslavije.

Skupno resolucijo so predstavili za socialistično skupino Woltjer, za ljudsko evropsko stranko Harsburg, Brok, Pack, Oostlander, Bindl, Cushnam, Klepsch, Sarlis, Nicholson in Chanterie, za liberalce oz. demokratsko reformistično stranko Giscard D'Estaing, za demokratsko evropsko skupino Jackson, Alex Langer za zelene, De Picco-

li, Rossetti in Vecchi za skupno evropsko levico in Alavanos za levičarsko koalicijo.

Tržaški evropski poslanec Giorgio Rossetti je pred parlamentom predstavil stališča skupine združene evropske leve. Z zadovoljstvom je pozdravil odločitev slovenskega parlamenta, da sprejme sporazum na Brionih in izrazil željo, da pridejo pozitivni znaki tudi iz drugih jugoslovanskih republik, po katerih bi definirali novo stanje Jugoslavije.

»Mimo potrditve dejstva, da priznaje suverenosti obeh republik, ki sta se za to odločili, ni za nas v dvomu, menimo, da je treba sedaj naš trud usmeriti k ustvaritvi novega ustavnega pakta, ki bi dopustil ljudstvom in državnim manjšinam Jugoslavije, da živijo v miru med sabo in z državami, s katerimi mejijo.«

Delegati izražajo vodstvu SFRJ osuplost nad ravnanjem vojaških oblasti Pismo Svetovnega slovenskega kongresa

Svetovni slovenski kongres je na SFRJ naslovil odprto pismo, v katerem izraža zaskrbljenost in osuplost zaradi oboroženega spopada na Slovenijo, do katerega je prišlo ravno v času, ko je Kongres imel ustanovno zasedanje. Pismo, ki ga objavljamo v nekoliko skrajni obliki, je podpisal predsednik Kongresa Bojan Brezigar.

V tem ko izrekamo rojakom v Republiki Sloveniji, vsem njenim državljanom ter njenim legitimno izvoljenim oblastem globoko solidarnost in podporo pri izvrševanju plebiscitne odločitve slovenskega naroda za samostojno in neodvisno Slovenijo, Vas želimo seznaniti z našim najodločnejšim protestom zoper brezobzirno in neodgovorno početje ter z namenom, da o nevarnostih, ki so jih kongresniki zavoljo tega prestali, poročamo pristojnim oblastem držav, katerih državljani so. Vendar se zdaleč ne gre zgolj za to.

Ogrožen nastop vojske zoper demokratično oklicano suverenost Republike Slovenije je naložil težavno preizkušnjo zaupanja svetovnega javnega mnenja v večkratno svečano proglašeno pravico narodov do samoodločbe po demokratični, mirni in sporazumni poti. Tej pravici ni ugovarjala že notranja ustavna ureditev SFRJ, pristavitvi pa velja, da je SFRJ sopolisnica ustreznih listin OZN, sklepne listine iz Helsinkov ter pariške

listine KEVS. Svetovni slovenski kongres zaupa multilateral-nim mednarodnim sredstvom za mirno reševanje sporov v Evropi v okviru KEVS in čeni napor, ki je bil na sestanku na Brionih vložen v iskanje skupnih izhodov za mirno razreševanje odprtih vprašanj. Pri tem sodi, da si interesi miru in varnosti v Evropi ter težnja slovenskega naroda po mirni in varni suverenosti niso v najmanjši opreki.

Ni si mogoče zamisliti mirnega razreševanja krize, če ostaja politični nadzor nad oboroženimi silami neznan. Svetovni slovenski kongres se pridružuje mednarodni demokratični javnosti, ko od pristojnih oblasti terja, da postreže z nedvoumnimi odgovori na splošno zaskrbljenost glede zakonske pokorščine vojaških vrhov.

Kot narod, ki sta mu evropski kataklizmi tega stoletja dvakrat zagrozili z izkrcavitvijo in ki ga je razklanost Evrope v dva tabora oropala žlahtnega prirodnega poslanstva v osrčju kontinenta, Slovenci zgroženi odklanjamo misel na hldno in vsakršno vojno. Žal si iz istih razlogov ne moremo in ne smemo privoščiti, da bi nas prenesetila. Svetovni slovenski kongres zato zaupa v modrost, strpnost in odgovornost bodisi neposredno v spor vpletenih strani kot mednarodnih dejavnikov in ustanov, ki jim je naložena zahtevna naloga pospeševalcev miru.

Peterle Biasuttiju: Meja ne bo ločevala

Predsednik slovenske vlade Lojze Petrlje je odgovoril na pismo predsednika deželne uprave Biasuttija, v katerem je izrazil zaskrbljenost zaradi nekaterih sprememb, do katerih je prišlo po osamosvojitvi Slovenije.

Zahvaljujem se Vam za Vaše pismo, s katerim me seznanjate o Vaših srečanjih s predstavniki slovenske manjšine v Italiji, v zvezi s finančnimi ukrepi v njihovo korist. Čeprav sprejeti ukrepi ne zaključujejo pravičnih pričakovanj slovenske manjšine, ki že leta terja zakon o globalni zaščiti, predstavljajo vendarle pomembne prispevke pri razreševanju nekaterih specifičnih problemov, povezanih z delovanjem kulturnih ustanov manjšine in prepuščam sem, da bodo v mesecu januarju v parlamentu odobrena sredstva lahko čimprej razrešila dejanske probleme kulturnih ustanov slovenske manjšine v Italiji. Posebej se Vam želim zahvaliti za Vaš osebni prispevek pri zagotovitvi teh sredstev.

V zvezi z Vašo zaskrbljenostjo zaradi mejnih kontrolnih točk na meji med Republiko Hrvaško in našo državo, Vam želim posebej zagotoviti, da gre za mejne prehode v klasičnem pomenu te besede; to je prehode analogne tistim, ki danes obstajajo med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo. Na osnovi dorečenih dogovorov z najvišjimi predstavniki Republike Hrvaške, so te kontrolne točke potrebne za nadzor migrantskih tokov iz držav Afrike, Azije in Vzhodne Evrope, ki prihajajo na ozemlje Republike Slovenije in potem potujejo proti Italiji in Avstriji. V zvezi s tem je zelo zaključujoč podatek, da so policijski organi Republike Slovenije samo v prvih letošnjih petih mese-

cih obravnavali več kot 10.000 tujcev, ki so skušali ilegalno prestopiti mejo z Italijo in Avstrijo. Poleg tega bodo na mejnih kontrolnih točkah policijski organi lahko izvajali boljši nadzor med ilegalno trgovino z narkotiki in orožjem, ki poteka preko ozemlja Republike Slovenije.

Izrecno želim poudariti, da mejne kontrolne točke niso namenjene kontroli potnih listin italijanskih državljanov in slovenskega in hrvaškega obmejnega prebivalstva. Velikokrat smo poudarjali, da bo meja med Slovenijo in Hrvaško odprta za nemoten pretok ljudi in blaga. Tu želim dodati, da bo ta meja odprta tudi za svoboden pretok idej, to je za vse stike in izmenjave med prebivalstvom italijanske narodne skupnosti v Sloveniji in v Hrvaški. Mejna policija je dobila natančna navodila, da ne bi prišlo do kakršnihkoli ovir pri povezavah med slovensko in hrvaško lstro in njenimi prebivalci.

Republika Slovenija je s svojim ustavnim zakonom prevzela natančne obveznosti za zaščito pripadnikov italijanske manjšine, ki žive na našem ozemlju. Ustava in zakoni se redno uporabljajo. Sprejete obveznosti nameravamo obdržati tudi v skorajšnji naši novi ustavi. Zavedamo se, da je v preteklih desetletjih italijanska manjšina razvila številne aktivnosti v njihovi celovitosti, to je v tesnem sodelovanju z Italijani in v Hrvaški in ne nameravamo niti najmanj ovirati možnosti, da bo to tako tudi v prihodnje. Želim Vam zagotoviti, da bomo tako ravnali na našem ozemlju in v okviru možnosti v naših odnosih z Republiko Hrvaško.

Sprejmite gospod predsednik izraze mojega globokega spoštovanja.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

• Sedaj je

obenem pa jo uresničevati in se približevati cilju z zadostno mero pragmatizma.

Toda Slovenija je le ena od strani v jugoslovanskem gordijskem vozu. In če je bil odgovor na proglasitev samostojnosti in neodvisnosti Slovenije balkanski, z brutalnim posegom oboroženih sil proti narodu, ki je bil kriv samo tega, da je uveljavil svojo ustavno in mednarodno priznano pravico do samoodločbe, ni neutemeljeno pričakovati, da bo vojni sledil tudi »balkanski mir« z zvijačami, provokacijami, izzivanji (sem sodi tudi mobilizacija srbskih rezervistov, ki se še vedno nadaljuje), ki naj bi Slovenijo, njeno vodstvo in njene ljudi spravile ob živce. Najbolje bi seveda bilo, da bi vse vpletene strani iz dejstev pokazale isto treznost in željo po miru, ki jo je pokazala Slovenija. Dosedanja izkušnja pa navaja k pesimizmu. Zato bodo morali imeti mednarodni opazovalci odprte oči in tenak posluh za dogajanje v Jugoslaviji, sicer bo njihovo delo obsojeno na neuspeh.

Z včerajšnjim sklepom skupščine je Slovenija jasno izrazila svoje zaupanje v Evropo in v njene metode reševanja kriznih situacij. Sedaj mora dvanajstera dokazati, da je bila tega zaupanja res vredna. Pred agresijo jugoslovanske armade na Slovenijo je evropska dvanajstera obravnavala jugoslovanski vozel precej površno in s starimi katego-

rijami kulturne in politične analize. Pozorna predvsem na lastne interese, se je Evropa opredeljevala za celovito Jugoslavijo, ko je bila ta kot država že mrtva. Zaradi premahnega posluha za pravice narodov do samoodločbe, ki je med drugim zapisana v listini KVSE, je dvanajstera nehote, vendar objektivno ohranila jugoslovanske centralistične sile, ob tem pa tudi zvezno vladu, ki je, kot kaže, dala kritje armadi za poseg na slovenskih tleh.

Šele po agresiji je Evropa nekoliko spreminila stališča in pokazala nekoliko večji posluh za pravice majhnih narodov, predvsem pa za težnje in legitimne aspiracije Slovenije. Poti nazaj ni in napake izpred nekaj mesecev se ne smejo ponoviti. Slovenija je dvanajstera izkazala veliko zaupanje, dvanajstera pa se mora angažirati z vsemi svojimi silami za mirno razrešitev jugoslovanskega gordijskega voza. In to tudi v lastno korist, če noče imeti v svojem osrčju vojne.

Posebno vlogo v razreševanju problemov pa mora imeti tudi Italija, ki je kot neposredna sosedica izrecno zainteresirana, da ima na mejah mir. Po daljšem omahovanju je Italija v zadnjih dneh zavzela do Slovenije in njenih težnjah dovolj jasno stališče. Pri tem pa rada pozablja na enega od korakov, ki bi lahko veliko prispeval k razrešitvi slovenskega problema: priznanje pravic in ustrezne zaščite slovenski narodnostni skupnosti v

Italiji. To bi bil jasen dokaz, da Italija misli resno in želi skoraj 45 let po sprejetju ustave urediti problem, ki predstavlja za Italijo zrelotni izpit v demokraciji, obenem pa tudi dokaz, da si želi na meji z mlado Republiko Slovenijo dobrih in ustvarjalnih odnosov.

• Ožji odbor

besedno vzroji. Pozval je italijansko vladu, naj bo toliko poštena in iskrena in naj pove, da zaščitnega zakona za Slovence ne bo in da je njen cilj zbrisati slovensko prisotnost iz mejnih krajev dežele Furlanije-Juljske krajine. KD in PSI naj sprejmeta odgovornost, je dejal Spetič, da s svojim početjem pehata Slovence s poti demokratičnega in miroljubnega zavzemanja za ustavne pravice.

Senator Spetič je tudi odločno protestiral pri predsedniku vlade Andreottiju, ki je medtem prišel v senat, sledit razpravi o zdravstveni reformi. Italijanski premier na protest slovenskega senatorja sploh ni reagiral.

Zdi se, je komentiral Spetič, da Italiji ni mar, če bi se balkanski nemir preselil tudi na naše meje in preko njih.

Spetič in senator Vetere (DSL) sta nato predlagala, naj bi o položaju Slovencev v Italiji razpravljali že prihodnji teden, vendar na plenarni seji komisije. Tedaj naj bi vsi, vlada in stranke, povedali svoje stališče in prevzeli svoje odgovornosti.

Pismo Milana Kučana Perezu De Cuellarju

LJUBLJANA — Predsednik republike Slovenije Milan Kučan je včeraj odposlal glavnemu tajniku OZN Javierju Perezu De Cuellarju sledeče pismo:

»Z mojim pismom z dne 28. junija sem Vas obvestil o oboroženi agresiji, ki jo je Jugoslovanska »ljudska« armada izvršila proti Republiki Sloveniji in njenemu prebivalstvu. Ta povsem nerazumljiva vojna, katere edini cilj je bil, da se s pokoritvijo slovenskega naroda v Jugoslaviji ohrani preživel sistem oziroma stara oblastniška struktura, je k sreči začasno prenehala z dogovorom o prekinitvi ognja.

Sedaj si, skupaj s predstavniki Evropskih skupnosti, prizadevamo doseči trajnejše premirje, ki bi omogočilo, da z zveznimi institucijami in drugimi zainteresiranimi začnemo pogajanja o razdružitvi Jugoslavije in ureditvi vprašanj ter posledic, ki iz tega izhajajo.

Slovenija si je že od Plebiscita 1990, pa tudi že dolgo prej, prizadevala, da bi prišlo do teh pogajanj, vendar so naši tozadevni predlogi naleteli le na gluha ušesa. Moralo je, na žalost priti do nesmiselnega prelivanja krvi, do povsem neupravičljive smrti nedolžnih mladeničev v uniformah in civilistov.

G. Generalni sekretar, smatral sem za potrebno, da Vas kot prvega moža Združenih narodov in priznanega borca za mir in sodelovanje med narodi obvestim, da smo storili vse, kar je bilo v močeh majhne, napadene države Slovenija, da utihne orožje in da se prekine vojna v srcu Evrope. Ne moremo se odreči naši neodvisnosti, smo se pa pripravljeni pogajati in dogovoriti o vseh vprašanjih.

Glas Istranov za vzajemnost

KOPER — V Kopru so se včeraj srečali predsedniki Obalnih skupnosti, treh slovenskih in sosednjih hrvaških občin. V dneh postopnega vračanja v običajne življenjske in delovne poti so si želeli znova potrditi prijateljstvo in pripravljenost za sodelovanje, zapisano sicer v posebnem programu, sprejetem ob podobnem srečanju v Portorožu.

V središču pozornosti sodelujočih v pogovoru je bilo nedavno vojno dogajanje in povzročena škoda ter slovensko hrvaška meja. »Istra ni bila nikoli v zgodovini razdeljena, življenje Istranov je prepleteno, cilji skupni,« je dejal župan Pulja Luciano Del Bianco. Predsednik piranske občinske skupščine Franko Fičur je razložil, da so bile mejne točke zamišljene brez zapornic, tako, da bi mimoidoči vozniiki prestavili iz četrte v tretjo hitrost in nič več! Iz Buzeta je prišla želja, naj bi meja, če že mora biti, ostala le administrativna ločnica. Marko Globevnik, predsednik skupščine Obalne skupnosti, pa se je zavzel za to, da bi ukrepe na slovensko hrvaški meji znova premislili in jih uredili na najnižji možni ravni, nenazadnje tudi zaradi turističnih in oskrbovalnih poti v Istro. Te dni je, mimogrede, pošta iz Kopra v Rovinj potovala pet dni.

Župani obalnih in sosednjih hrvaških občin so soglašali tudi s predlogom, da bi kmalu pripravili večjo ali več manjših kulturnih in zabavnih prireditev v istrskem prostoru. Take priložnosti srečanj ljudi utrjujejo prijateljske in dobrososedske vezi, kot obliž na rano pa delujejo tudi na duševno razpoloženje v teh napetih dneh težkega preživljanja napetosti.

Vsi udeleženci pogovora v Kopru se bodo znova sestali že ta konec tedna, v soboto popoldne, ko naj bi se skupaj s predstavnikom italijanske strani pogovarjali o uresničevanju zakona o obmejnem sodelovanju z Italijo.

MIRJAM MUŽENIČ

V Gorski skupnosti za Nadiške doline PSI se je ogradila od zavezništva s KD

ŠPETER SLOVENOV — V večinski koaliciji znotraj Gorske skupnosti za Nadiške doline je nastala kriza. Predstavniki socialistične stranke so namreč zapustili ostale partnerje, predstavnike krščanske demokracije in socialdemokratske stranke.

Razlog za krizno stanje je treba iskati v razhajanjih glede odobritve solidarnostnega dokumenta v podporo Sloveniji. V dokumentu so se namreč predstavniki KD in PSDI prizadevali, da bi izrazili solidarnost le »novim« upraviteljem v sosednji republiki. Očitno so s tem hoteli dati podporo le tistim upraviteljem, ki izhajajo samo iz nekaterih strank. Temu so nasprotovali socialistični predstavniki Gorske skupnosti ter zastopnika manjšinske liste DSL, ki so predlagali zamenjavo pridevnika »novi« s »sedanjimi«.

Ta predlog ni bil sprejet s strani predstavnikov KD in PSDI, kar je sprožilo, da so socialisti in predstavniki DSL zapustili dvorano in preprečili odobritev proračuna, za katerega je potrebna dvotretjinska večina.

Incident okoli dokumenta o solidarnosti Sloveniji pa je, kot izhaja tudi iz tiskovnega poročila, ki nam ga je posredoval načelnik svetovalske skupine PSI v Gorski skupnosti Aldo Mazzola, le zadnji člen verige kriznih odnosov s KD.

Po njegovem mnenju krščanska demokracija, ki ima relativno večino v Gorski skupnosti, ne upošteva začetnih skupnih dogovorov in ima do socialistov povsem negativen odnos. Očitno je prišlo znotraj večine do kriznih situacij in večinski del, ki ga predstavljajo demokristjani, je v zvezi z marsikaterim vprašanjem ravnal samovoljno, ne da bi vprašal za mnenje ostale partnerje večine.

RUDI PAVŠIČ

Zaslomba brionskim sporazumom

TRST — Podpredsednik delegacije evropskega parlamenta za stike z Jugoslavijo Nereo Laroni se je včeraj ločeno sestel z odposlanstvom Republike Slovenije, ki ga je vodil predsednik komisije za mednarodne odnose Matjaž Šinkovec, in srbsko-vojvodinsko delegacijo, v kateri sta bila Bogdan Trifunović, pomočnik srbskega zastopnika v zveznem predsedstvu Joviča, in tajnik komisije za zunanje zadeve Vojvodine Zoran Četković. Laroni je sobesednikom obrazložil enotno stališče evropskega parlamenta do konflikta v Jugoslaviji, da je namreč treba spoštovati brionske dogovore. Slovenska stran je glede tega pokazala določeno oklevanje, sicer pa izrazila hudo zaskrbljenost nad obnašanjem zvezne vojske, o kateri meni, da deluje zunaj okvirov politične oblasti. Srbska stran pa je poudarila problem srbske manjšine v Hrvaški, o kateri pravi, da mora imeti ravno tako pravico do samoodločbe, če bo ta priznana Sloveniji in Hrvaški.

Slednjima je izrekla včeraj najglobljo solidarnost Azione Cattolica za območje Furlanije-Juljske krajine, Veneta in Tridentinske-Južne Tirolske: »Samoodločba narodov je temeljna pravica, ki prednjači pred državnimi pravicami, katerih suverenost je pogojena s spoštovanjem človekovih pravic in dostojanstva ter s sodelovanjem med narodi.«

Proti vsakršnemu poskusu o vojaškem zatrtju slovenskih in hrvaških prizadevanj za doseg samoodločbe in neodvisnosti se je včeraj izrekel tudi deželni odbor Demokratske stranke levice. Tajnik Elvio Ruffino je poleg tega izrazil zaskrbljenost nad Cossigovimi izjavami o italijanski manjšini v Istri in na Reki, katere enovitost ogroža razmejitev med Slovenijo in Hrvaško.

Predsednik deželnega sveta. FJK Nemo Gonano pa je naslovil včeraj zjutraj na predsednika slovenskega parlamenta Franceta Bučarja voščilo, da bi skupščina, po možnosti soglasno, sprejela težko doseženi brionski sporazum.

Pred tem, sicer predsinočnim, sta se deželni tajnik KD Bruno Longo in podpredsednik deželnega sveta Diego Carpenedo sešla v Ljubljani s predsednikom slovenskih krščanskih demokratov in predsednikom slovenske vlade Lojzetom Peterletom. Zagotovila sta mu, da bodo demokristjani iz Furlanije-Juljske krajine še naprej podpirali »slovensko sobrat-sko stranko«, kakor so to sicer delali že od trenutka njene ustanovitve. Deželna KD bo slovenske zahteve podprla prek svojih parlamentarcev tudi pri Evropski ljudski stranki.

Dokument videmskega pokrajinskega odbora SKGZ glede statuten

ČEDAD — »Izdelava občinskih in pokrajinskih statuten, ki jih predvideva zakon št. 142, je temeljnega pomena za življenje krajevnih ustanov. Pri oblikovanju lastnega statuta morajo občine, ki predstavljajo krajevne skupnosti, in pokrajine, kot vmesne uprave med občinami in deželo, nujno upoštevati značilnosti in specifičnosti svojih skupnosti. Njihova vloga je, da skrbijo za interese prebivalstva ter za razvoj občinskih in pokrajinskih skupnosti.«

To je besedilo dokumenta, ki ga je sestavil videmski pokrajinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze in ga naslovil vsem občinam na Videmskem, kjer živijo tudi Slovenci.

V dokumentu SKGZ ugotavlja, da je treba zaradi namembnosti statutarnih normativov upoštevati prisotnost slovenske manjšine in njenih pripadnikov ter ji zagotoviti ustrezno priznanje v formulaciji in besedilih statuten. To jasno predpostavlja, da je pri sestavi statuten treba prisluhniti tudi vsem reprezentativnim dejavnikom slovenske manjšine.

Kolikšna pa so možnosti Slovencev v Beneški Sloveniji, Reziji in Kanalski dolini, da bodo lahko spregovorili v slovensčini oziroma, da bodo lahko tudi javno uveljavljali svoje slovenstvo? Po prvih podatkih, ki smo jih zbrali, lahko rečemo, da ni homogenosti pri ocenjevanju in pravilnem tolmačenju teh načel. Najbolj kontrastno je brez dvoma stališče dveh sosednjih občin v Benečiji - Špetra Slovenov in Sovodenj. V obeh občinah — o tem ni nobenega dvoma — živijo Slovenci. V statutih teh občin pa je ta stvarnost različno obravnavana. Medtem ko se je špetrski občinski svet opredelil za slovenstvo, je sovodenjski povsem prezrl to stvarnost in "črtal" Slovence iz svojega statuta.

Na seji sovodenjskega občinskega sveta je načelnik večinske liste (KD-PSDI) Ezio Gosgnach predstavil popravek, s katerim je predvideval valorizacijo slovenske stvarnosti v tej občini. Proti vsakemu pričakovanju pa so se z Gosgnachovim predlogom strinjali le predstavniki manjšine, medtem ko so vsi ostali člani opozicije volili proti svojemu načelniku. Med razpravo so prišla na dan dokaj toga in zasrbljujoča stališča, ki so v ostrem nasprotju z narodnostno stvarnostjo te občine. Nekateri svetovalci in odborniki so šli tako daleč in ugotovili, da bi beseda "Slovenec" v statutu lahko dala duška sosednji republiki po teritorialnih apetitih v teh dolinah. Vsak komentar je zares odveč.

Povsem drugačnega mnenja pa so bili v špetrski občini, kjer v 4. členu statuta zagotavljajo vso avtonomijo, ki je potrebna za razvoj in uveljavitev slovenske narodnostne skupnosti.

Z vprašanjem statuta so se ukvarjali tudi v tipanski občini v Terskih dolinah. Pomemben dokument so sprejeli z glasovi vseh, večine in manjšine. V njem pa je poudarjeno načelo po spoštovanju večjezične prisotnosti prebivalstva, kateremu je treba nuditi vse instrumente za ohranjanje in razvoj. Ob tem tipanski statut izrecno poudarja potrebo po čim tesnejšem sodelovanju z občinskimi stvarnostmi na drugi strani meje.

V tem bežnem pregledu sestavljanja občinskih statuten ne moremo mimo dejstva, da so celo na Trbižu spoznali potrebo po vrednotenju večjezičnosti tamkajšnjega prebivalstva. V dokumentu, ki so ga potrdili z večino glasov, je namreč poudarjena potreba po vrednotenju slovenske, nemške in furlanske kulture, kakor tudi jezika. K temu gre povedati, da je Slovenski klub iz Žabnic Občini Trbiž pisмено priporočil, naj se upošteva večjezičnost kraja.

Vrednotenje slovenske prisotnosti in njene kulturne specifičnosti naj bi sestavljala vsebino statuta, ki ga bodo v kratkem sprejeli tudi v Občini Rezija. To je v namenih večinske levičarske liste, ki jo vodi župan Silvano Paletti, v komisiji za statut pa je tudi kulturna delavka Luigia Negro.

Nazadnje pa bi radi opozorili tudi na pomembno odločitev videmskega občinskega sveta, ki je v svojem statutu vključil člen, ki zagotavlja posameznemu svetovalcu posege v furlanščini. Ta odločitev je izrednega pomena tudi za našo skupnost, saj predstavlja precedens, ki bi lahko vzpodbudil marsikateri občinski svet, da upošteva stvarnost slovenske narodnostne skupnosti, tam pač, kjer ta živi. Upati je, da bodo občinska telesa, ki niso še izdelala svojega statuta, upoštevala smernice videmske občine in da bo primer beneški Sovodenj ostal osamljen.

RUDI PAVŠIČ

Na slovesnosti tudi videmski nadškof Alfredo Battisti

V vaški skupnosti Bardo končno dobili novo cerkev

Pogled na zunanost nove cerkve v Bardu

(foto Pavšič)

BARDO — V soboto in nedeljo je bil v Bardu velik vaški praznik. Tamkajšnja skupnost je namreč dobila novo cerkev, ki jo je pričakovala dolgih petnajst let, odkar je staro cerkevno poslopje zrušila sila potresa. Na sobotni slovesnosti se je v vasi Terske doline zbralo enkratno število ljudi. Prišli so od vsepovsod. Največ je bilo seveda domačinov, na cerkveni praznik pa so prišli tudi ljudje iz okoliških vasi, dosti je bilo oseb z onstran meje, iz Gornje soške doline.

V novi cerkvi, ki so jo zgradili po načrtu arhitekta Giannija Avona, je v slovenščini in italijanščini maševal videmski nadškof Alfredo Battisti ob sodelovanju kakih trideset duhovnikov z obeh strani meje. V svojem nagovoru se je videmski nadškof spomnil na slovenski narod in mu izrekel popolno solidarnost. »Sleheri narod,« je nadaljeval »ima pravico izbrati lastno pot v svobodo in nobena vlada ne sme s silo in orožjem utišati glas svobode in demokracije. Želja nas vseh je, da tudi italijanska vlada, kakor tudi Evropska skupnost, razumeta in podpreta težnje republike Slovenije.«

Pred samim cerkvenim obredom je predstavnik vaše skupnosti Viljem Černo izročil ključ cerkvenih vrat videmskemu nadškofu, ta pa ga je dal domačemu župniku Renuz Calligaru.

Po maši je zbrane nagovoril Viljem Černo, ki je podčrtal pomembnost dogodka. Nova cerkev, je naglasil, spominja na težke dni po potresu, ki je hudo prizadejal tudi Bardo. Ob veliki solidarnosti, predvsem sosednje Slovenije, pa so domačini v nekaj letih ponovno zgradili hiše in utrdili v samih sebe tudi narodno zavest. Nova cerkev pa bo vsekakor znala odigrati središčno vlogo tudi pri vrednotenju slovenske skupnosti.

Po besedah domačega duhovnika Renza Calligara in župana iz Barda Franca Negra je navzoče pozdravil župan Občine Tolmin Viktor Klanjšček, ki je spregovoril o vojnih dneh v Sloveniji.

Sobotne slovesnosti v Bardu so se poleg drugih udeležili tudi deželni odbornik Giancarlo Cruder, podpredsednik videmske Pokrajine Giacomo

Cum, predsednik SKGZ Klavdij Palčič, predsednica SSO Marija Ferletič ter predsednika Gorske skupnosti Bruno Mioti (Terske doline) in Hadrijan Corsi (Brda).

RUDI PAVŠIČ

Zeleni v Split za pomirjenje v Jugoslaviji

SPLIT — Pod pokroviteljstvom gibanja zelenih v evropskem parlamentu bo to soboto in nedeljo v Splitu drugi del "okrogle mize jugoslovanskih in evropskih zelenih za dialog brez nasilja". Prvi del je bil na pobudo Alexandra Langerja marca letos v Strasburgu, kjer so se dogovorili za izdelavo sklepnega dokumenta in se opredelili za organizacijo takšnega mirovnega shoda tudi na jugoslovanskem ozemlju.

S to pobudo — katere uvod sta bila spoznavno potovanje na Kosovo in "karovana dialoga" v priredbi umetnikov Give peace a chance ob sodelovanju koprskih in puljske Skupnosti Italijanov — želijo organizatorji prispevati k vzpostavitvi mirnega sporazumevanja med različnimi narodi, ki sestavljajo Jugoslavijo, in to začeti pri ovrednotenju vsakršne politične pobude, ki bi jo navdihovalo načelo o nenasilju, pa naj pride od kogar koli.

Na splitskem zborovanju bodo sodelovali poleg hrvaških, slovenskih in kosovskih še zeleni iz Francije, Nemčije, Nizozemske, Belgije, Avstrije in Italije, med njimi tudi tržaški pokrajinski svetovalec Zelene alternativne liste Alessandro Capuzzo.

V okviru solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji so se predstavniki mladinskega odbora pri Slovenski prosveti, mladinske sekcije Slovenske skupnosti in mladinskega odbora SKGZ dogovorili, da v jutri, 12. julija, organizirajo stojnici v mestnem središču, kjer bodo zbirali podpise v podporo Sloveniji in delili letake s pozivi na solidarnostno pomoč slovenskemu prebivalstvu. Mladobivajo društva in posamezniki, ki se jim želijo pridružiti, da se zglasijo

danes, 11. julija, ob 10.30 na sedežu SKGZ v ulici sv. Frančiška 20, kjer je tudi sedež solidarnostnega odbora.

Na včerajšnji seji je solidarnostni odbor vzel v pretes možnost izvedbe mirovne pobude, ki bi utegnila pritegniti pozornost širše italijanske in evropske skupnosti. V ta namen so že vzpostavljali prvi kontakti.

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi deželnimi bankami se nadaljuje akcija

humanitarnega značaja POMOČ SLOVENIJI '91. Sredstva, ki se stekajo v spodaj navedene tekoče račune, bodo po sklepu solidarnostnega odbora, v katerem so zastopane glavne slovenske organizacije, stranke in politične komponente, namenjena ublažitvi posledic vojne v Sloveniji.

Tekoči računi za nabiralno solidarnostno akcijo POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Čedad — 02.200/89

Navajamo še dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 368094; fax 368158.

S podpisi proti ticketom in posredni zdravstveni oskrbi Peticija DSL za zdravstvo po meri človekovih potreb

Javne zdravstvene storitve so v Italiji neučinkovite, drage, krivične; plačevanje ticketov prizadene najšibkejšje sloje, bolnike, ostarele. Tudi perspektiva ni rožnata: vladna reforma ne izboljšuje kvalitete in učinkovitosti zdravstvenih služb, ne odpravlja potrat, s tem pa jemlje državljanom pravic do zdravja, čeprav za to plačujejo davke in prispevke. Tako ocenjuje stanje italijanskega zdravstvenega sistema Demokratična stranka levice, ki namerava predložiti vladi peticijo, za katero je že sprožila vsedrjavno kampanjo in začela zbirati podpise. Poleg vsedrjavne bo stranka predložila tudi deželne peticije, v katerih bodo zaobljeli najbolj žgoči problemi zdravstvenega sektorja posameznih dežel.

Tako bo tudi za našo deželo. O pobudi so na tiskovni konferenci spregovorili včeraj predstavniki DSL: podpredsednica deželnega sveta Augusta Del Piero Barbina, tržaška občinska svetovalka Ester Pacor, odgovorni za zdravstvo pri deželnem tajništvu DSL Maurizio Salomoni in načelnik skupine DSL v deželnem svetu Renzo Travanut. Pacorjeva je spomnila, da je peticija v prvi vrsti proti ticketom in proti uvedbi posredne zdravstvene oskrbe, po kateri naj bi pacienti sami in vnaprej plačali za storitve, nato pa naj bi jim iz javnega zdravstvenega sklada povrnili stroške. Kdaj in koliko, je seveda uganka, še posebno če upoštevamo neskončne labirinte italijanske birokracije. Poleg teh je Pacorjeva omenila tudi druge, specifične probleme, ki so vezani na deželni zdravstveni načrt. »Zahtevamo, da bolnišnice v deželi delujejo dobro in v spoštovanju bolnikovih pravic, da začno vendarle delovati zdravstveni okraji in z njimi preprečevanje nepotrebnih hospitalizacij, da se začne uresničevati ustre-

ne zdravstvene in skrbstvene posege v korist ostalega prebivalstva,« je poudarila predstavnica DSL, ki je še omenila, da bodo podpise zbirali tudi na raznih festivalih Unità in da računajo, da bodo do jeseni zbrali vsaj 20 tisoč podpisov.

Salomoni je poudaril, da namerava DSL posvetiti posebno pozornost socialnim tematikam in v tem okviru tudi preprečevanju nesreč na delu, ki jih v naši deželi vedno več. O bolnišnicah je Salomoni ugotovil, da male in srednje ne delujejo dobro, medtem ko so velike bolnišnice neupravljljive. To ima za posledico, da so čakalne dobe dolge, da je raven storitev pomanjkljiva, da so odnosi med osebjem in pacienti hladni, zaradi preobremenjenosti marsikaj brez kančka človeške topline.

Travanut je opozoril še na en osnovni problem, za katerega se je sicer skupina DSL v deželnem svetu že zavzela, to je medicina dela. »Služba za medicino dela ne deluje dobro in to po krivdi Dežele. Obljubili so, da bodo dodelili temu sektorju vsaj 60 odstotkov predvidenega osebja, v resnici je aktivnih le 20 odstotkov, in to kljub temu, da je naša dežela po številu nesreč v industriji in gradbeništvu na vrhu lestvice. Dežela bi nadalje morala preudarnije dodeljevati sredstva podjetjem, od katerih bi najprej morala zahtevati, da uredijo vse potrebno za zdravje in varnost delavcev.«

Medtem ko je bila v teku tiskovna konferenca, je v deželni palači odbornik za zdravstvo Brancati uradno umestil nove upravitelje vseh 12 Krajevnih zdravstvenih enot v deželi. Med njimi je bil tudi tržaški zdravnik Domenico Del Prete, ki bo odslej vodil tržaško zdravstvo.

V sežanski in koprski občini CZ odstranjuje postavljene mine

Zračni alarmi, nevarnost, ki jo za prebivalstvo predstavlja zapuščen neeksplozirana municija, razminiranje določenih površin in podobno. S temi problemi se v teh burnih časih ukvarjajo štabi civilne zaštite po vsej Sloveniji. Obiskali smo štabe CZ iz Kopra in Sežane, da bi izvedeli, kako je za varnost prebivalcev poskrbljeno v teh občinah.

Načelnik občinskega štaba CZ iz Sežane Jordan Kariž nam je objasn timer, da je za sežansko občino skrbelo približno 3000 članov civilne zaštite. V vojn timer času so angažirali predvsem oddelke za prvo pomoč ter gasilske skupine. V stalni pripravljenosti pa so bili tudi oddelki za zaščito pred kemično-biološkimi strupi. »Te enote smo angažirali bolj zaradi previdnosti, kot dejanske nevarnosti, da bi armada res uporabila bojne pline,« nam je obrazložil naš sogovornik. Vsi člani CZ so bili vse dni vojne nevarnosti v stalni pripravljenosti. Sežanska CZ razpolaga z dvema enotama, ki so zadolžena za odkrivanje neuporabljenih bojnih sredstev in za morebitno »čiščenje« minskih polj. S tem v zvezi nam je Kariž povedal: »Imamo informacije, da naj bi vojska minirala določena področja ob mejnem pasu in nekaterih vojaških objektih. Že smo pregledali mejni pas iz Sežane v smeri proti Gorjanskemu in Brestovici, kjer nismo našli nobene mine. Sumimo pa, da so nekatera področja v bližini mejnih prehodov na Lipici in pri Krvavem potoku res zaminirana. Tam v bližini smo namreč našli zaboje, v katere vojska spravlja protipehotne mine. To seveda ni še dokaz, da je vojska ta področja res minirala. V teh primerih previdnosti ni nikdar dovolj, zaradi česar smo prepovedali civilistom, da bi zahajali na ta področja. Seveda bi radi ta področja čimprej pregledali, a tega zaenkrat ne moremo storiti, ker vojska pač ni zapustila karavil pri Kozini in Lipici.«

Remigio Cleva, načelnik občinskega štaba civilne zaštite v Kopru, nam je povedal, da se z vprašanjem odstranjevanja neeksploziranih bojnih sredstev ukvarjajo tudi na tamkajšnji upravi. »Sporočili so nam, da je bila v spopadu pri Hrvatinih izstreljena protitankovska mina, ki da ni eksplozirala. Trenutno čakamo na točnejše informacije, da bi lahko to mino sploh našli.« Naš informator nam je še razložil, da je odgovorne pri koprski CZ prejšnje dni najbolj skrbela nevarnost, da bi vojska bombardirala nekatere industrijske obrate, kjer za proizvodnjo uporabljajo vrsto za človeka in okolje škodljivih snovi. Zaradi česar pričakujejo, da bodo od republiške uprave v kratkem dobili primerno količino zaščitnih mask. Zagotovili pa so nam, da bi se lahko Koprčani, v primeru zračnega napada, zatekli v številna in primerno opremljena zaklonišča. (w)

Drevi na igrišču Sokola v Nabrežini Solidarnostni koncert za mir v Sloveniji

Igrišče Sokola v Nabrežini bo danes prizorišče velike solidarnostne manifestacije v pomoč samostojni Sloveniji, ki bo gotovo pritegnila pozornost mladih Slovencev in Italijanov iz naših krajev. SKD Igo Gruden, glasbena zadruga Ars Nova in ŠD Sokol so pobudniki koncerta za mir v samostojni Sloveniji, katerega izkupiček bo dodeljen Rdečemu križu Slovenije.

Koncerta se bodo udeležile glasbene skupine z obeh strani meje, kar daje pobudi mednarodni pečat, kaže pa tudi na veliko pozornost, ki jo posvečajo mladi glasbeniki političnemu dogajanju v mladi sosedni republiki.

Na sokolovem košarkarskem igrišču bodo za mir v Sloveniji igrali rock ansambel iz Kopra Night Jump, tržaški rock ansambel Ghietti Franco Band, slovenski ansambel iz Kriza Blackbirds, blues trio iz Trsta Bad Sign Band, rock ansambel iz Nove Gorice Juliette-Justine, pop ansambel iz Nove Gorice Miran Rudan Band, skupina Ocho Rios, ki je s svojo južnoameriško glasbo zaslovela po vsej Italiji, in zamejska glasbena skupina Happy Day.

Med vsemi sodelujočimi ansambli je gotovo najbolj znana skupina Ocho Rios, ki jo sestavljajo odlični poznavalci in interpreti latinskoameriških ritmov. Orkester ima prav mednarodno sestavo: violinist Vlado Batista in tolkač Aljoša Jerič sta iz Kopra, basist Sergio Candotti, pevec Davide Giovannini in kitarist Franco Trisciuzzi so Tržačani, tudi pihalno sekcijo sestavljajo Tržačani, klavirist Juan Vladilo je španskega porekla, Jaques Centonze pa je po rodu iz Tunizije. Od ostalih nastopajočih naj omenimo, da bo tržaški pevec in kitarist Franco Ghietti s kvartetom predstavil nekaj svojih najnovejših skladb v slogu vražjega rock'n'rolla, Bad Sign Band pa je ena od skupin, ki se je najbolje izkazala na nedavni glasbeni prireditvi Bluest '91. Trio sestavljajo kitarist Piero Gianceselli, basist Fulvio Marchesin in bobnar Giulio Roselli.

Koncert za mir pomeni tudi vrnitev zamejskega ansambla Happy Day na oder. Skupina, ki jo sestavljajo glasbeniki s tostran in onstran meje, je v znak solidarnosti z državljanji Slovenije, ki jih je napadla okupatorska vojska, in v podporo slovenski samostojnosti in suverenosti, odpovedal vse svoje nastope na vaških praznikih v okolici vse dokler se stanje v Sloveniji ne bo normaliziralo. Fantje bodo tokrat spet zaigrali, ne za ples, pač pa za pomoč matici državi.

Nocojšnja glasbena prireditev, ki se bo začela ob 21. uri, poteka pod pokroviteljstvom Občine Devin-Nabrežina, na njej pa bo o položaju v Sloveniji in o njenih perspektivah spregovoril predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Bojan Brezigar.

Prvotno so nameravali letovati v Martuljku Taborniki RMV bodo letos prvič taborili v Reziji

Tragični dogodki v Sloveniji so vplivali tudi na tabornike. Še pred kratkim se je zdelo, da bomo taborili na tabornem prostoru v Gozd Martuljku pod mogočnim Špikom. Prisiljeni smo bili spremeniti načrte, tako bomo taborili pod mogočnim Kaninom v Reziji. Datum ostaja nespremenjen: od 15. do 29. julija 1991.

Taborniki RMV bodo tako prvič taborili v lepi dolini Reziji. Kot taborniki RMV smo jo doživeli skozi dva potovalna tabora v šestdesetih letih ter skozi štafeto leta 1974. Letos pa bomo postavili platnene strehe v zaselku Zamlin v bližini Solbice (Stolvizza) sredi Rezije. V neposredni bližini tabora teče reka Rezija oziroma Bila, kot ji pravijo domačini. Tako ne bo problemov glede umivanja, reka s tolmuni pa zadovoljuje tudi plavalce. Pitno vodo nam bo nudil izvir, slabih 50 metrov od tabornega prostora. Dračja, suhega vejčja in podrtih dreves pa je dovolj za naše precej velike potrebe, saj taborniki RMV kuhamo na drva. Taborni prostor ni idealen, vendar dovolj dober za naše namene. Na vsak način bomo zares živeli v vsakodnevnem stiku z naravo. Okolje pa nudi lep izbor krajših in daljših sprehodov, krajših in daljših izletov. Skratka zdi se nam, da so pogoji dobri.

Nadalje ne smemo pozabiti, da je dolina Rezija naseljena z dobrimi ljudmi, ki znajo iti na roko, čeprav so nekoliko zaprte narave. Dvotedensko taborjenje nam bo omogočilo, da spoznamo zanimivo deželico, ki živi svoje življenje v svetu pod Kaninom.

Milan Pahor

S posveta o prometu in prevozi med Vzhodom in Zahodom na Pomorski postaji Poudarjena važnost prostih con v luki

Tržaško pristanišče ima za seboj 100 let zgodovine. Bilo je ponos mesta, ki je zaživelo prav na njegovi dejavnosti. V njegovem okviru je bila ustanovljena prosta cona z glavnim namenom, da bi se vzpodbudil in razvil blagovni promet z vzhodnimi državami. Razmere pa so se od takrat močno spremenile. Tržaško pristanišče ni bilo kos vsem potrebam tudi zaradi določenih državnih zakonov. Ko se bližamo letu '93 so torej nujne nekatere spremembe in o teh je bil govor na okrogli mizi, ki je bila na mednarodnem posvetu o prevozu in prometu med Vzhodom in Zahodom, ki se je včeraj zaključil na Pomorski postaji. Predmet diskusije je bilo vprašanje mednarodne vloge v prostih conah tržaške luke.

Predvsem gre podčrtati, kot nam je dejal eden od poročevalcev, Alessandro Perelli, ki je predsednik finančne družbe pristaniške ustanove Finporto, da je zasedanje na visoki kakovostni ravni in na katerem teče beseda o najrazličnejših meddisciplinarnih interesih predvsem z željo, da bi prišlo do racionalizacije prevozov. Prisotni so številni gospodarski operaterji iz vzhodnih držav s tega področja, ki z zanimanjem sledijo razpravam in nudijo svoje prispevke, da bi tržaška luka v čim večji meri odgovarjala njihovim potrebam. Kot je dejal generalni direktor pristaniške usta-

nove Luigi Rovelli, so bili doslej že podpisani sporazumi z Avstrijo in Madžarsko, v kratkem pa bo tudi s ČSSR. Veliko je sicer zanimanje za sodelovanje tudi s strani SZ, katere predstavnika sta se udeležila okrogle mize.

Voditelj okrogle mize prof. Giorgio Conetti je v svojem razčlenjenem posegu predvsem govoril o mednarodni vlogi Trsta. Predvsem je treba razumeti, je podčrtal, da gre za luko, ki deluje za mednarodne izmenjave. Treba pa se je zato vprašati, ali ima primeren normativ za vzpodbujanje njegove vloge. Potrebna je racionalizacija prevozov, je dodal, ki mora zagotoviti njeno specialnost in specifičnost. Vse to pa v vidiku in kontekstu nove Evrope, v kontekstu Evropske skupnosti. Nadalje se je treba vprašati, ali tržaška luka razpolaga s potrebnimi administrativnimi strukturami, če obstaja nekakšna preferenčna pot za utrditev njenih struktur. Poskrbeti je treba za raznolikost storitev, s katerimi pospešiti mednarodni promet. Poleg tega se je treba vprašati, kaj od tega pristanišča pričakujejo uporabniki iz srednje-vzhodne Evrope. Vprašati se je treba, kaj v tržaški luki vidijo in katera so njihova pričakovanja.

S svoje strani je generalni direktor pristaniške ustanove Rovelli v glavnem govoril o normativih, ki urejujejo delovanje prostih

con in o šibkih točkah teh določil v italijanski ureditvi. Obžaloval je, da tudi zadnji ukrepi italijanskega parlamenta niso zadovoljivi. V njih se namreč ne priznava mednarodne vloge tržaškega pristanišča. Po njegovem manjka politična volja, da bi jo priznali. Zato je pozval vse, da je treba napeti vse napore za priznanje te vloge.

Predsednik finančne družbe Finporto Alessandro Perelli pa je v svojem posegu opisal dejavnost teh prostih con v luki, njihove sedanje usluge in načrte, da bi bilo pristanišče kos sedanjim potrebam in da bi v večji meri razvilo promet z Vzhodom. Zaustavil se je tudi ob določilih zakona za obmejna področja, ki v 3. členu predvideva izgradnjo centra »Off Shore« v luki. To je ena od tistih priložnosti, je dodal, ki jih mesto ne sme zamuditi in po njegovem prepričanju je tudi ne bo. Orisal je tudi cilje finančne družbe, ki trenutno vzpostavlja nove stike v svojih prizadevanjih za razvoj prometa in upa na resnično podporo odgovornih oblasti.

Spregovorila je tudi Liliana Treves, predsednica družbe R. & P., ki proučuje te prometne procese v italijanskih pristaniščih. Predvsem je poudarila, da je treba za učinkovito delovanje tržaške luke uvesti normative, ki veljajo v Evropski skupnosti. A. S.

V letošnjem poletnem centru za otroke zgoniške občine zavladala »Papirlandija«

Po kratkotrajnem presledku je poslopje osnovne šole 1. Maj 1945 v Zgoniku ponovno zaživelo. Razposajeni živ-zav mimoidočim naznanja, da je v polnem teku že tradicionalni otroški poletni center, ki ga prireja zgoniška občinska uprava. Letos se je prijavilo 31 osnovnošolcev, nekateri pa še obiskujejo zadnji letnik vrtca. Za izvajanje pedagoškega programa in varstvo

tečajnikov skrbijo tri že izkušene vzgojiteljice - animatorke: Darja Gruden, Darja Samar in Cinzia Sancin.

V prvem tednu so bili otroci zelo marljivi in so po interesnih skupinah opravili veliko ustvarjalnega dela kot je razvidno iz številnih razstavljenih izdelkov na stenah šolskega hodnika. Osnovna surovina, ki jo uporabljajo, je papir in zato letošnji center nosi naziv

»Papirlandija«. Poleg tradicionalnih barvnih risb, so otroci oblikovali najrazličnejše papirnate predmete v tridimenzionalnem sestavu, od lutk in živali, pa do gledališča. Delovna vna se po obilnem kosilu, ki ga skrbno pripravijo občinske kuharice, nekoliko poleže in otroci se popoldne na razstaviščnem prostoru nekoliko sprostijo ob igri na peskovniku, toboganu, gugalnici, nepogrešljiva pa je tudi igra z žogo. Ker so postavljeni kioski, so si otroci omislili igro na šagro, izobesili so cenike in prodajali so seveda papirnate dobrote priložnostnim odjemalcem. V teh vročih dneh pa je vedno polno zaseden gumijasti bazenček, ki zagotavlja blagodejno osvežitev pregretim tečajnikom.

V tem drugem in obenem zadnjem tednu načrtujejo dvojni obisk otroškega festivala v Miljah, uprizorili bodo lov na zaklad in še kaj, kot bodo pač navrgle okoliščine in v skladu s trenutnim razpoloženjem. Otroci radi zahajajo v center in v družbi prijateljev dajejo duška svoji ustvarjalnosti, dovolj pa je časa tudi za igro in za sproščeno kramljanje.

B. S.

Na sliki (foto Magajna): udeleženci letošnjega poletnega centra v Zgoniku

SKD Slavec iz Ricmanj in Loga sklenilo sezono z običajno šagro

»Uradno« v ponedeljek zvečer, z zaslužen družabnostjo vseh soudeležencev pa predsinocnjim, se je zaključila tradicionalna šagra SKD Slavec iz Ricmanj in Loga. Od prejšnjega petka so štiri dni vabili na Žrebčovo dobro založeni kioski, z dišečimi poslasticami na žaru, sladkimi palačinkami in seveda osvežujočimi pijačami. Prireditelji so poskrbeli tudi za večerno zabavo ob zvokih znanih ansamblov, kot sta Krt iz Kamnika in »domači« Pomlad, v nedeljo popoldan pa je praznik popestril še koncert članov Godbenega društva Prosek, ki so zaigrali pod vodstvom Aljoše Starca (na sliki M. Magajne).

Včerajšnji protest pred sedežem deželnega sveta IRET: brez dopolnilne blagajne zaposleni pa 3 mesece brez plač

Križev pot uslužbencev tržaškega podjetja IRET se je včeraj podaljšal še za eno trnjevo postajo. Medtem ko so se v Milanu sestajali delničarji, da bi določili nove vodstvene organe podjetja, so delavci protestirali pred sedežem deželnega sveta, da bi Tržačane in deželne svetovalec opozorili na nevarno stanje v podjetju.

Uslužbenci podjetja elektronike IRET so pod pritiskom že več kot štiri leta, točneje odkar je podjetje zašlo v gospodarske težave zaradi znanega dekreta Formica. Na podlagi tega dekreta je bilo namreč podjetju prepovedan izvoz vsakovrstnih aparatov v tujino, češ da gre za vojaške naprave. Vodstvo podjetja se je odločilo za resanacijo in preusmeritev proizvodnje na druga področja, kar pa ni obrodilo zaželenih sadov. Tudi zato ne — opozarjajo sindikalni predstavniki — ker se je poleg vsega samo vodstvo znašlo v velikih težavah.

Približno sto uslužbencev je bilo pred več kot dvema letoma vpisanih v dopolnilno blagajno, petdeset jih je ohranilo svoje delovno mesto, kar je nekoliko omililo težave, ni pa jih popolnoma razrešilo.

O tem so se lahko uslužbenci na lastni koži prepričali letos. Delavci, vpisani v dopolnilno blagajno, že od januarja ne prejema več tega prispevka, ker medministrski odbor za industrijsko načrtovanje CIPI ni obnovil dopolnilne blagajne. Sindikalni predstavniki krivijo za to vodstvo podjetja, ker se ni uvedlo ustreznega načrta o mobilnosti uslužbencev. Petdeset zaposlenih je prav tako v kaši: že tri mesece ne prejema mezd.

Včerajšnji protest pred deželno palačo na Trgu Oberdan (na sliki Maria Magajne) je bil posledica te zaostritve. Delavci so zahtevali srečanje z načelniki svetovalskih skupin, da bi jim predložili svoje predloge, kar so tudi

dosegli. Tersar (PSI), Vivian (zeleni), Vattovani (KD) Viezzi in Poli (DSL), Wehrenfennig (zeleni lista), Brezigar (SSK), Gambassini (LpT) in Giacomelli (MSI) so sindikalnim predstavnikom obljubili, da bodo predložili zahteve uslužbencev IRET političnim silam z namenom, da bi dobili tiste rešitve, ki bi omogočile uslužbencem ohranitev delovnih mest.

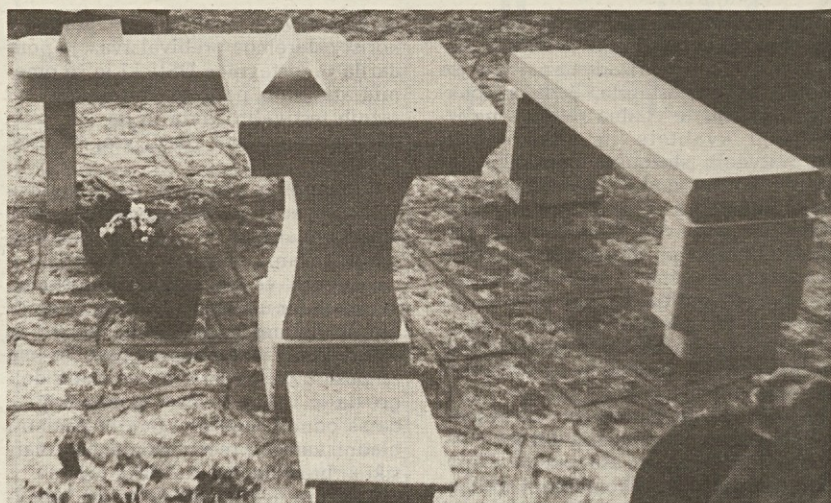
Sindikalni predstavniki so se nato tudi srečali z deželnim odbornikom za industrijo Sarom, da bi tudi deželna vlada posredovala pri iskanju zadovoljive rešitve. Zatem so se znova sestali z nekaterimi deželnimi svetovalci. Poli (DSL) Tersar (PSI) in Vattovani (KD) so bili mnenja, naj vso zadevo »preložijo« na torek, ko naj bi se začel zagonečni klopčič o usodi podjetja IRET odmotavati.

K odmotavanju naj bi pripomoglo nekateri bližnji dogodki: imenovanje novega upravnega odbora IRET, ponedeljkov obisk ministra za delo Franca Marinija v Trstu in reševanje vprašanja tržaškega podjetja Baxter, ki tudi preživlja globoko krizo, reševanje te krize pa naj bi pozitivno vplivalo tudi na »zadevo IRET«.

Poli, Tersar in Vattovani so delavcem podjetja IRET zagotovili, da bodo do torka »izdelali« skupno strategijo za rešitev podjetja, obenem pa so najavili, da bodo naslovili na deželni odbor nujno vprašanje. S tem, menijo, bo tudi deželna vlada neposredno soudeležena pri reševanju zgočega problema.

Veliko vprašanje je, kaj se bo iz vsega tega izcimilo. Sindikalni predstavnik FIOM-CGIL Bruno Galante je prepričan, da je za IRET edina možna rešitev pritok novega svežega kapitala v podjetje. O vodstvu pa je ponovil že stare kritike, kot je tista o zavlačevanju. Primer: novi upravni odbor bi moral — vsaj tako je bilo obljubljeno — imenovati že pred dvema mesecema...

Od 258 vpisanih je 213 dijakov uspešno končalo tečaje Na SDZPI pozitiven obračun šolskega leta

Tudi na Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje so se v drugi polovici junija končali tečaji, ki jih je obiskovalo 258 dijakov. Od teh je prejelo diplomu 213, tako da se osip suče pri 17 odstotkih, kar je v primerjavi z drugimi tovrstnimi institucijami dober rezultat. Poglejmo podrobneje končne uspehe posameznih tečajev.

Tečaj s kvalifikacijo za dodeljene uradniškemu delu (1. letnik) je od 20 vpisanih uspešno končalo 13 dijakov, **tečaj s kval. za uradnike uvožno-izvoznega podjetja (2. letnik)** 11 od 13 vpisanih, **tečaj s kval. za obdelovalce kamna (2. letnik)** je vseh osem dijakov uspešno končalo, **tečaj za ažurniranje v bančni tehniki** je opravilo vseh 20 vpisanih, **tečaj za izpopolnjevanje v strojepisu z videotipkanjem** je od 14 vpisanih končalo devet dijakov, **tečaj za izpopolnjevanje v srbo-**

hrvaščini je od 20 vpisanih končalo 16 dijakov, **tečaj za izpopolnjevanje v psihologiji prodaje in marketinga** je od 14 dijakov končalo 11, **tečaj za izpopolnjevanje v knjigovodstvu in fiskalni obveznosti** je od 15 vpisanih končalo 9 dijakov, **izpolnjevalni tečaj v osnovni informatiki** je od 20 končalo 19 dijakov, **izpop. tečaj Worl processing** je od 17 končalo 16 dijakov, **tečaj izpop. za uporabo programa Data base** je končalo 16 od 21 vpisanih, **tečaj ažur. za animatorje** na socialnem-kulturnem področju je končalo 10 od 13 vpisanih, **tečaj ažur. za upravljanje kmetij**, namenjenih kmetičem turizmu je od 14 vpisanih končalo 13 dijakov, **tečaj ažur. za cvetličarstvo** je od 18 vpisanih končalo 12 dijakov, **tečaj izpop. za splošno kmetijstvo** je končalo vseh 15 dijakov, **tečaj izpop. za osnovno informatiko B** je od 16 končalo 15 dijakov.

Dva tečaja, ki sta po dveh letih šolanja predvidevala kvalifikacijo, so dijaki opravili s kar zahtevnim programom pred deželno komisijo. Njen predsednik je deželni funkcionar, drugi člani pa so predstavniki ministrstva za šolstvo in delo, sindikalnih organizacij, delodajalcev (za tega člana se Dežela, na predlog zavoda, obrača na SDGZ) in učnega osebja zavoda. V komisiji je nadalje ravnateljica SDZPI Tamara Blažina. Dijaki, ki so obiskovali tečaj kamnoseštva, so v praktičnem delu morali izdelati kamnito pručko, pisni nalogi sta bili iz splošne kulture in matematike, kolokvij pa iz tehnologije. Na Tržaškem imamo tako osem mladih kvalificiranih kamnosekov. To so Rado Birs, Alessandro Bossi, Silvio Cappelli, Andrea Mervic, Andrea Pierazzi, Peter Skabar, Erik Vidali in Franco Vrabec. Izdelke njihovega dveletnega dela si je občinstvo med drugim lahko ogledalo na razstavi v Kraškem muzeju.

Naj omenimo še dijake, ki so uspešno opravili dveletni tečaj s kvalifikacijo za uradnike uvožno-izvoznega podjetja. To so Katja Bandi, Annalisa Bavar, Emanuela Crevatin, Mitja Emili, Sara Jablanscek, Nicoletta Kralj, Barbara Micheli, Barbara Ravbar, Adriana Skerk, Natascia Tiepolo in Katja Zanella.

Na sliki (foto Magajna): izdelki dijakov, ki so obiskovali tečaj kamnoseštva, na razstavi v Kraškem muzeju

Dolinski socialisti za mirno rešitev stanja v Sloveniji

Odbor sekcije PSI dolinske občine je na svojem rednem sestanku, prejšnji ponedeljek zvečer, obravnaval najaktualnejše dogodke v sosednji Sloveniji in v Jugoslaviji. Zbrano krajevno vodstvo je izrazilo solidarnost obema hudo prizadetima republikama in se zavzelo za čimprejšnjo rešitev situacije po mirni poti. Dolinski socialisti so odločno obsodili brutalen nastop zvezne vojske, izrazili željo, da bi Slovenija in Hrvaška v najkrajšem času dosegli priznanje neodvisnosti, tudi s strani mednarodnih oblasti.

Na dnevnem redu ponedeljkove seje je bila tudi porazdelitev novih funkcij v okviru odbora: poleg političnega tajnika Viljema Bandija, ki je to odgovornost prevzel pred dvema letoma, so sedaj v sekciji uradno imenovani še organizacijski tajnik Luciano Emili ter blagajnik Edi Zobec in Claudio Kofol. Važna točka razprave je bil tudi komaj odobren osnutek statuta Občine Dolina, ki so ga zbrani odborniki ocenili kot nadvse pozitiven politični dosežek. Med drugim so na ponedeljkovem srečanju izdelali tudi nekatere sekcijske pobude, ki bodo po predlaganem načrtu doživele uresničitve po poletnem premoru.

V torek zvečer prijeten (po)letni koncert ob barkovljanskem morju Z večerom ljudskih pesmi in viž sklenile sezono pevke Stu ledi

S koncertom predvsem ljudskih pesmi, pa tudi plesnih utrinkov in viž je v torek zvečer sklenila sezono ženska pevka skupina Stu ledi (na sliki M. Magajne). (Po)letni koncert - kot je zabeležila priložnostna zgibanka - je zaživel ob morju, na malem dvorišču TPK Sirena. Z naslovom Ta črni potok (o prireditvi bomo še poročali) so nastopajoči v nekaj več kot enournem sporedu ponudili zbranemu občinstvu prijetno glasbeno popotovanje vzdolž vodnega toka, ki je predstavljal življenje, sanje, ljubezen, smrt in sploh prisposodbe iz bogate ljudske zakladnice.

Deželni šolski urad objavlil lestvice slovenskih šolnikov

Deželni šolski urad za Furlanijo-Juljsko krajino sporoča, da so 9. julija objavili pokrajinske prednostne lestvice in seznam šolnikov s habilitacijo za poučevanje italijanščine, umetnostne vzgoje, matematičnih, fizičnih in naravnih ved ter literarnih predmetov na šolah 2. stopnje s slovenskim učnim jezikom.

Deželni šolski urad nadalje opozarja, da poteče rok za prijave morebitnih napak 10 dni od objave lestvic, torej 19. julija.

Finančni stražniki na »Triesteoggi«

Finančni stražniki so včeraj zaplenili v uredništvu dnevnika »Triesteoggi« notranjo okrožnico finančne uprave, ki namiguje na vpletenost hrvaške vlade v mednarodnem tihotapstvu z mamilami. Dokument, ki ga je dnevnik objavil v torek, govori o povezavah med tihotapstvom z mamilami ter trgovino z orožjem, ki je bilo namenjeno na Hrvaško.

Sizifovo potrpljenje upokojencev ostaja kljub hudi vročini zgledno

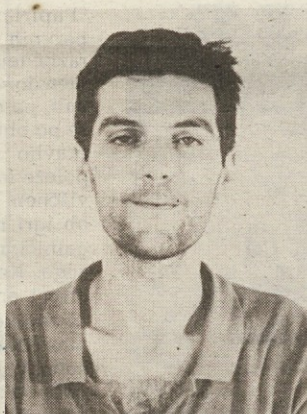

Poravnavanje računov SIP ali ACEGA se v teh dneh spreminja v pravo trpljenje, saj je treba v dolgi vrsti potrpežljivo čakati pripeki in sopari v brk. Na sedežu SIP na Trgu Oberdan, kjer je M. Magajna posnel včeraj gornjo sliko, ne pričakujejo nikakršnih pristojbin, zato so v vrstah predvsem upokojenci z minimalnimi pokojninami. Zanje je 750 lir, kolikor zahteva za vnovčenje računa pošta, ali nekaj tisočakov, ki jih za to storitev plačamo banki, že vsota denarja, za katero velja žrtvovati čas in neprijetnosti, pa naj bo poletna vročina ali zimska zmrzal. Ker je ta resnica poznana vsem in torej tudi funkcionarjem SIP, ne bi bilo odveč, da bi vsaj ob neugodnem vremenu odprli več okenc.

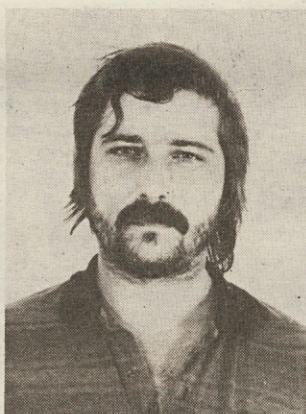
Tržaški karabinjerji so včeraj aretirali pet uživalcev in razpečevalcev mamil

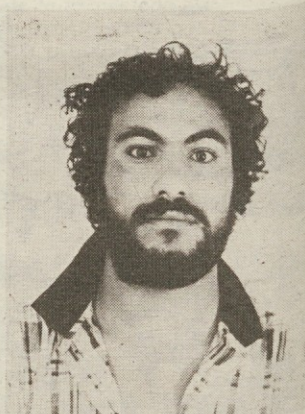
Manuela Pelosi

Andrea Sciuca

Silverio Pettorosso

Ali Ben Hamid

Tržaški karabinjerji so včeraj v dveh ločenih akcijah aretirali pet ljudi pod obtožbo posesti in razpečevanja mamil. V prvi operaciji so aretirali 28-letnega tunizijskega državljana Alija Ben Hamida, ki ima stalno bivališče v mestecu Lentini v pokrajini Siracusa, 31-letnega Tržačana Silveria Pettorossa ter 55-letnega Umberta Bubnicha, ki je prav tako doma iz

našega mesta. V rulotki Tunizijca so karabinjerji odkrili in seveda zaplenili 24 gramov hašiša, v stanovanju Pettorossa pa so zaplenili 122 semen marihuane.

V drugi operaciji pa so karabinjerji aretirali Andreo Sciuco in Manuella Pelosi. Prvi je star 28 let, Pelosijeva pa jih ima 28, oba sta doma iz našega mesta. Karabinjerji, ki so jima bili očitno že več dni

na sledi, so ju aretirali na železniški postaji, ko sta stopila iz vlaka, ki je prispel v Trst iz Benetk. Preiskovalci so jima zaplenili dva grama heroína. Mamilo naj bi Sciuca in Pelosijeva kupila v Padovi. Oba sta priprta v Coroneu. Preiskovalni sodnik bo odločil, ali bosta na sodno obravnavo počakala v zaporu ali pa ju bodo izpustili na začasno svobodo.

SKD I. GRUDEN in ZADRUGA ARS NOVA

priredita
danes, 11. julija, od 21. do 2. ure na igrišču Sokola v Nabrežini

SOLIDARNOSTNI KONCERT ZA MIR
V SAMOSTOJNI SLOVENIJI

Nastopili bodo:
Happy day, Bad sign band, Ghietti Franco band, Black birds, Ocho Rios, Juliette Justine, Miran Rudan band in Night Jump.
Govoril bo predsednik Slovenskega svetovnega kongresa Bojan Brezigar.
Izkupiček bo dodeljen Rdečemu križu Slovenije.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM
Premiera v soboto, 13. julija, ob 21. uri v TRNOVCI v BAJTI
Ponovitvi: v nedeljo, 14. julija, ob 21. uri MAČKOLJE - Borov gozdiček
v ponedeljek, 15. julija, ob 21. uri ZABREŽEC - Hribenca

koncerti

Gledališče Miela
Jutri, 12. t. m., ob 18. uri bodo v gledališču Miela v sklopu Mednarodnega Festivala operete predvajali videofilm posvečen spominu LILIAN HARVEY.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.
V tržaški občinski galeriji (Trg Unità) je na ogled razstava slikarja Maurizia PALCICHA z naslovom "Logica frantumata", ki bo odprta do 19. t. m.
V galeriji Cartesius je na ogled do 30. t. m. kolektivno razstavo z naslovom RISBA IN BARVA. Na razstavi sodeluje 56 slikarjev.
V okviru Festivala TEATRO RAGAZZI v Miljah bo v Beneški hiši do 14. t. m. razstava "Z lutko v igro", ki jo pripravlja slovenski občinski vrtec v Miljah.
Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvaja za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).
V galeriji IL CARSO - Trg Barbacan 4 - je do 19. julija na ogled razstava slikarke Giuliane BALBI.
V razstavnih dvorani sedeža letoviščarske ustanove v Miljah bo od 11. do 28. t. m. na ogled razstava salzburškega slikarja Güntherja SCHATZDORFERJA. Otvoritev razstave bo danes, 11. t. m., ob 18. uri.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 11. julija 1991

OLGA

Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 20.54 - Dolžina dneva 15.28 - Luna vzide ob 4.41 in zatone ob 20.47.

Jutri, PETEK, 12. julija 1991

MOHOR

PLIMOVANJE DANES: ob 4.09 najnižja -70 cm, ob 10.53 najvišja 39 cm, ob 15.12 najnižja -15 cm, ob 21.52 najvišja 50 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27,5 stopinje, zračni tlak 1019,7 mb ustaljen, veter severovzhodnik 10 km na uro, vlaga 59-odstotna, nebo oblačno, padlo je 6 desetink mm dežja, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Zucca, Vanesa Urbani, Eric Corazza, Thomas Corazza, Andrea Simeraro, Elia Ursich.

UMRLI SO: 77-letna Francesca Conti, 84-letni Mario Desanti, 76-letni Luigi Bosma, 90-letna Maria Pestotti, 81-letna Maria Maiola, 66-letna Stefania Rebula, 88-letna Caterina Male, 84-letni Antonio Cerneca.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. julija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).
BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Trg Cavana 1.
BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 (tel. 300940)

SLOVENSKA GOSPODARSKO PROSVETNA SKUPNOST

JUGOSLAVIJA PO BRIONIH

Govorili bodo Boris Gombač (SGPS), Valentin Prelovec (SDSS) in Danijel Starmann (SKD).

Občinsko gledališče F. PREŠEREN - Boljunec

danes, 11. julija, ob 11. uri

ŠD Primorec - Trebče

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

v športnem objektu pri Trebčah.

Danes, 11.7., ob 20.30

PROSLAVA 25-LETNICE
OBNOVITVE DELOVANJA DRUŠTVA;

od jutri, 12. do ponedeljka, 15.7.

Vsak večer ples z ansamblom HAPPY DAY.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI
Festival Operete
Danes, 11. t. m., ob 20.30 ponovitevo-perete BOCACCIO. Dirigent Alfred Eschwe. Režija Frank Bernd Gottschalk, scene in kostumi Jürgen Aue. Ponovitve bodo trajale do 18. julija.
Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi (zaprta ob ponedeljkih).
V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevk JULIETTE GRECO.
Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.
Miramarski park
Nocoj ob 21.30 ponovitev predstave LUČI IN ZVOKI. Prva predstava bo v nemščini in druga ob 22.45 v italijanščini. Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in 22.45 v italijanščini), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.30 in 22.45 v italijanščini).

Gledališki festival - Milje
Današnji program gledališkega festivala TEATRO RAGAZZI v Miljah je naslednji:
ob 10.30 pred cerkvijo sv. Frančiška bo nastopila skupina Mara Boronti iz La Spezie; ob 17.30 bo v gledališču Verdi nastop skupine Pandemonium Teatro iz Bergamo in Crest iz Taranta; ob 18.30 bo v Calle Pancera nastopila skupina iz La Spezie; ob 19. uri bo na Trgu Marconi nastop skupine C. Cavallija; ob 20. uri bo v dvorani Roma Filmdance Festival; ob 21 uri bo na Trgu Marconi koncert Bixieland in projekcija filma BIX Pupija Avatija; ob 23. uri bo parmska skupina Il Teatro delle Briciole nastopil z Veliko pripovedko in ob 23. uri bo v dvorani Roma nastop Otta Van der Miedena.
Na ogled so tudi razstave, kot na primer fotografske razstave Massima Agusa (Sedež letoviščarske ustanove v Miljah), ilustracije Giovane Ericani (kulturni center), razstava deželnih slikarjev (Beneška hiša) in razstava Z lutko igro (Beneška hiša).

razna obvestila

SKD I. Gruden in ŠD Sokol prirejata 11. poletno središče za otroke od 3. do 11. leta starosti od 15. do 26. julija na društvenem igrišču v Nabrežini. Za informacije tel. na št. 229332 od 13. do 15. ure.
Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu obnavlja letno nagrado "Dr. Frane Tončič", ki ima namen vzpodbuditi visokošolce pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1990 in 30. aprilom 1991. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 15. septembra t.l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo je imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša dva milijona lir, bo razglašen na občnem zboru Sklada.
Odhod otrok v kolonijo Slovenske Vincencijeve konference v Conegliansu bo danes, 11. t.m. Otroci naj se zberejo v Trstu, Ul. S. Nicolo 31 ob 15. uri; v Gorici pred železniško postajo ob 16.45.

TUJE VALUTE			TUJE VALUTE		
FIXING MILAN			FIXING MILAN		
BANKOVCI TRST			BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar	1355,25	1300.—	Japonski jen	9,778	9,50
Nemška marka	743,93	735.—	Švicarski frank	858,30	850.—
Francoski frank	219,31	217.—	Avstrijski šiling	105,691	104,50
Holandski florint	660,66	655.—	Norveška krona	190,71	188.—
Belgijski frank	36,13	35,50	Švedska krona	205,74	200.—
Funt šterling	2190,30	2170.—	Portugalski eskudo	8,571	7,50
Irski šterling	1990,40	1970.—	Španska peseta	11,844	11.—
Danska krona	192,27	189.—	Avstralski dolar	1038,10	970.—
Grška dramma	6,82	6,20	Jugoslov. dinar	—	35.—
Kanadski dolar	1180,40	1100.—	ECU	1528,95	—

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO — SEDEMLETNI

● CCT se koristijo s 1. julij 1991 in zapadejo 1. julija 1998.

● Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6% bruto, bo izplačan 1. 1. 1992.

● Naslednji kuponi bodo enaki šestmesečnemu bruto donosu BOT na 12 mesecev plus premija, ki znaša 0,50 točke.

● CCT bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale), ki se nanaša na ceno ponudbe.

● Obveznice privatniki lahko rezervirajo pri okencih Bance d'Italia ali pri kreditnih zavodih do 13.30 dne 11. julija.

● Obveznice se koristijo s 1. julijem 1991 in je zato treba ob vplačilu, 16. julija, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti na kuponu.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 11. julija

Minimalna cena dražbe

%

96,65

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

13,14

Neto %

11,47

Odkupna cena in dejanski donos bosta objavljena v časopisju.

Obisk Predsednika GZ Slovenije Ferija Horvata v Gorici

Slovenija želi ohraniti vse stike

"Totalna podpora" predstavnikov Trgovinskih zbornic iz Gorice, Vidma in Pordenona

"Ne glede na težave nam je usojeno živeti skupaj in predvsem od naše volje je odvisno, kako bomo živeli in sodelovali v obojestransko korist. Vaše sodelovanje in pripravljenost da nam pomagate zlasti dolgoročno, je za nas izredno dragoceno. Z naše strani se trudimo, čeprav se zavedamo težav, da bi dosedanjí obseg sodelovanja ohranili ali še povečali. To bo mogoče doseči z ustreznimi intervencijami na področju bančnega, oziroma finančnega poslovanja. Vsi se bomo morali veliko bolj potruditi kakor doslej." V teh nekaj stavkih bi lahko strnili vsebino včerajšnjega srečanja predsednika Gospodarske zbornice Slovenije, Ferija Horvata, s predstavniki Trgovinskih zbornic Gorice, Pordenona in Vidma, združenja Unioncamere in predstavniki gospodarskega življenja iz vseh treh pokrajin. Horvat se je gostiteljem zahvalil za izraze podpore, ki so jo bili deležni že od samega začetka agresije.

Do obiska prihaja v zelo težkem, predvsem pa sila nejasnem trenutku razpleta jugoslovanske krize, ki se žal, že več mesecev, odraža tudi na področju gospodarskega sodelovanja tako med FJK in Slovenijo, kakor med Italijo in Jugoslavijo v celoti.

Obisk potrjuje odločno voljo Slovenije, da čimprej obnovi in po možnosti še izboljša dosedanje oblike sodelovanja z zahodno sosedo, zlasti pa z deželo FJK.

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, ki ga je spremljal predstavnik Medobčinske gospodarske zbornice iz Nove Gorice Škarabot, je gostiteljem posredoval sliko trenutnega položaja gospodarskih tokov v Sloveniji in tudi nakazal možne izhode iz krize, nato pa odgovoril na nekaj spe-

cifičnih vprašanj gospodarskih operaterjev, zlasti kar zadeva zamude v plačevanju dobav, težav avtoprevoznitva, usmeritev uvoza, oz. izvoza itd.

Horvat je povedal, da slovenska vlada že rešuje vprašanje plačevanja starih obveznosti in da upa, da se bo to kmalu v celoti rešilo. Po ocenah, ki jih je bilo slišati na včerajšnjem srečanju, imajo zunanjetrgovinski operaterji na Goriškem in Tržaškem nepokritih okrog sto milijard lir dobav. Po drugih ocenah, naj bi bil dolg znatno višji.

Na Goriško odpade približno 40 odstotkov.

"Prav težave na tem področju opozarjajo na nujnost iskanja drugačnih

rešitev s čvrstjšim vključevanjem v ekonomske tokove bančnega in finančnega sistema." Tak pristop bo toliko bolj potreben ob novi usmeritvi slovenskega uvoza, pri čemer bodo dajali prednost uvozu reprodukcijskega materiala in strojev in opreme za posodabljanje proizvodnje.

Na izrecno vprašanje če je tès, da avstrijski in nemški gospodarstveniki nudijo ugodnejše oblike financiranja in zato menda tudi dosegajo večji delež na slovenskem tržišču, je Horvat dejal, da potekajo pogovori v tem smislu, da pa bo tudi z Italijo treba doseči podoben sporazum o "diferenciranem" ali selektivnem financiranju. "V primerjavi z ustanovo Hermes, ki

deluje v Nemčiji, opažamo pri vaši ustanovi SACE nezadostno prožnost in ažurnost". Prav na področju kreditiranja, oziroma uresničevanja načrtov skupnih naložb, kot kaže in kakor je bilo slišati na srečanju, nastajajo čudne zamude in motnje. Tako je predsednik videmske trgovinske zbornice Bravo navedel ugotovitve, da zvezna jugoslovanska vlada doslej ni registrirala kakih deset sporazumov joint ventures, ki imajo ustrezno financiranje.

Feri Horvat je dejal, da je Slovenija izredno zainteresirana za sodelovanje pri uresničevanju zakona za obmejna področja in da vidi velike možnosti tudi pri vključitvi v informacijski center, predviden po omenjenem zakonu. Tudi zato, da bi deloma nadoknadila negativne posledice zapiranja jugoslovansko-italijanske zbornice v Trstu.

Konkreten rezultat včerajšnjega obiska je sprejem predloga o sestavi komisije strokovnjakov in sodelavcev trgovinskih zbornic, ki bi kar se da ažurno preučevala posamezna vprašanja in predlagala ustrezne rešitve.

Dobrodošlo novemu predsedniku Gospodarske zbornice Slovenije so izrekli, poleg dr. Enza Bevilacqua, se senator Bruno Giust v imenu združenja Unioncamere in pordenonske Trgovinske zbornice, Gianni Bravo, predsednik Videmske trgovinske zbornice in Hadrijan Corsi, predsednik goriške delegacije mešane zbornice Ital-jug.

Vsi so izrazili veliko razumevanje za prizadevanja Slovenije za suverenost in neodvisnost in pri tem izrazili popolno solidarnost.

(Na sliki — foto Čubej — včerajšnje srečanje v Gorici).

Srečanje s slovenskimi župani v Novi Gorici

Pelhan: delamo za nadaljnjo topitev meje v naših krajih

V Novi Gorici je bilo včeraj dopoldne srečanje med predstavniki novogoriške občine in župani treh slovenskih občin na Goriškem. Prvotno je bilo dogovorjeno, da se bo srečanje udeležil tudi član Predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec, zaradi sočasnosti zasedanjem slovenskega parlamenta pa do tega obiska ni prišlo.

Predsednik občinske skupščine Nova Gorica Sergij Pelhan in predsednik IS Črtomir Špacapan sta goste seznanila s trenutnim položajem v občini, s prizadevanji, da bi se življenje čimprej vrnilo v normalne okvire, čeprav bo odpravljanje posledic trajalo še dolgo. Zahvalila sta se za doslej izkazano solidarnost zamejstva, ki ni bila samo besedna in zaporila za nadaljnje sodelovanje in pomoč pri odpravljanju posledic agresije.

Črtomir Špacapan je dr. Maria Lavenčiča, Vita Primožiča in Ivana Humarja seznanil tudi s prvimi ugotovitvami in ocenami škode in napovedmi, da se bodo posledice pojavljale še dolgo. Večje težave pričakujejo v začetku jeseni.

"Dobrodošla bo zato pomoč in sodelovanje posameznikov in institucij v sosednji Gorici in na Goriškem, na različnih področjih".

Župan Sergij Pelhan je dejal, da si prizadevajo da bi v prihodnje prišlo do nadaljnje topitve meje. Tako naj bi na ožjem območju Nove Gorice — nekako od Solkana do Mirna — varovane meje, oziroma takomenovanega zelenega pasu, bilo poverjeno policiji, oziroma civilnim organom, po evropskih standardih. Nova Gorica bi tako postala dejansko demilitarizirano področje.

Med trimesečnim moratorijem, naj bi se dogovorili tudi o tem aspektu.

Sicer pa so organi občinske skupščine te dni, posebej preko predsednika Pelhana, opravili pomembno diplomatsko nalogo, v občinskem merilu in v dobršni meri uspeli omejiti eskalacijo nasilja, človeške žrtve in gmotno škodo.

Prav s posredovanjem najvišjih organov Skupščine se je včeraj dokončno rešilo tudi vprašanje vračanja posebnih enot, ki so bile v vojašnici na Ajševcih v izhodiščne postojanke. Včeraj ob 16.25 se je v Postojno vrnila baterija minometalcev, danes jutraj pa bodo v Pivko prepeljali tudi dva tanka. Ta korak naj bi pospešil tudi odpravo nadaljnjih zapletov s TO.

Danes ob 13. uri bo v Novi Gorici seja občinske skupščine. Mimo že najavljenega dnevnega reda bo seveda glavna točka razprave vojaška agresija in odpravljanje posledic.

Čudna zgodba

To kar naj bi se zgodilo avtomobilistu iz Tržiča, sredi junija v Šempetru, se zdi na prvi pogled neverjetno. Ker pa je zadevo, kakor se zdi vzel v roke sodstvo, bo resnica, taka ali drugačna, le prišla na dan.

Avtomobilist naj bi 16. junija šel preko meje, do črpalke v Šempetru. Po razpoložljivih vesteh, naj bi ob tem zagrešil prometni prekršek, seveda takorekoč pred očmi milice. Ta naj bi ga ustavila, ga opozorila na prekršek in zahtevala plačilo kazni 750 dinarjev. Od tu dalje se začne zgodba zapletati. Avtomobilist menda ni imel pri sebi dovolj denarja in naj bi ga miličnik, ki naj bi začasno zadržal vozniško dovoljenje, napotil do bližnje menjalnice. Po plačilu kazni in vrnitvi vozniškega dovoljenja, naj bi tržiški avtomobilist, razumljivo nekoliko poparjen, odpeljal proti domu.

Čez dva tedna pa naj bi se na njegovem domu oglasil možki in povedal, da je najbrž prišlo do zamenjave vozniških dovoljenj. Tudi sam naj bi namreč tisti dan plačal kazen v Šempetru in naj bi miličnik zamenjal vozniško.

Zadeva pa menda začena prav tu dobivati precej čudno smer. Tržiški avtomobilist je menda ugotovil izredno podobnost med miličnikom, ki mu je naprtil globo in osebo, ki na sliki v zamenjanem vozniškem dovoljenju.

Revija Seghizzi: Danes sprejem Zaključek bo v soboto 13.t.m.

Danes ob 10.00 bodo s krajšo slovesnostjo v dvorani UGG na Battistijevem Trgu, otvorili 30. mednarodno tekmovalno v zborovskem petju C.A. Seghizzi. Sicer pa se je tekmovalni del pričel že včeraj zvečer, ko je 7 zborov nastopilo v polifonskem petju. Danes od 15.30 dalje se bodo za najvišja mesta potegovali mešani pevski zbori v polifonskem petju. To so slovaški akademski zbor iz Brna, romunski zbor "Cappella Transylvanica" iz Cluja-Napocce, poljski akademski zbor "Politechniki Sloskiej" iz Gliwice, zbor "Lauda" iz Latvije, nemški zbor "Chor des Clara Vieck Gymnasiums" iz Zwicaua in litvanski zbor "Jauna Muzika" iz Vilnusa. Zvečer, od 20.30 dalje, bodo v dvorani na Battistijevem trgu, nastopili polifonski pevski zbor "Isola Vicentina" iz istoimenskega kraja, danski komorni zbor "Carmina" iz Københavna, bolgarski "Plovdiv Chamber Choir" iz Plovdiva in madžarski komorni zbor "Canticum" iz Szegeda. V tekmovalju istoglasnih zborov v polifoniji bosta drevi nastopila madžarski zbor "Bela Bartok" iz Pecsja in zbor "Antonio Illersberg" iz Trsta.

Jutri popoldan bodo na sporedu pevске skupine, zvečer pa bodo že nagradili najboljše zore v polifonskem petju. Jutri zvečer bo tudi zaključni nastop nagrajenih zborov.

Mimogrede naj povemo, da bo tudi poštna uprava obeležila 30. tekmovalno zborov C.A. Seghizzi. V soboto, 13. t.m. bo namreč v dvorani UGG deloval poseben poštni urad s posebnim žigom.

razna obvestila

Ravnateljstvo nižje srednje šole Ivan Trinko obvešča, da sprejemajo prijave za tečaj 150 ur v slovenščini. Rok za prijave zapade 15. t.m. Tajništvo je odprto vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Dobrodošla občinska uprava poziva občane, ki nameravajo prispevati za pomoč Sloveniji, da se obrnejo na bančne zavode, kjer so v ta namen odprti tekoči računi.

Občina Doberdob obvešča, da bo celjenje psov proti steklini v sredo, 17. t.m., od 9. do 11. ure v Doberdobu pri osnovni šoli, v četrtek, 18. t.m., od 9. do 10. ure na Poljanah in od 10. do 11. ure na Palkišču, v petek, 19. t.m., od 10. do 11. ure v Jamljah in od 9. do 10. ure ponovno v Doberdobu.

SLOVENSKE DEŽELNE ZAVODE ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

prireja v šolskem letu 1991/92 na Goriškem sledeče tečaje:

1. za kuharje s kvalifikacijo (tisoč ur) - 2. letnik
2. za dodeljene prodaji s kvalifikacijo (tisoč ur) - 1. letnik
3. začetniški tečaj angleščine (120 ur)
4. personal computing (90 ur)
5. začetniški tečaj italijanščine (60 ur)

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 26. t.m. na sedežu zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3 (tel. 81826), vsak delavnik, razen sobote od 10. do 14. ure.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Ghost - fantasma«.

VERDI 18.00-22.00 »Il mistero von Bülow«. Igra Glenn Cloose.

VITTORIA Zaprt.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Gremli 2«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Pleše z volkovi«.

DESKLE 20.30 »Ljubezenski stroj«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine — Trg sv. Frančiška, 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Alla Salute — ul. C. Cosulich, 117 — tel. 711315.

pogrebi

Danes ob 8. uri Pietro Krascek iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 9.30 Giuseppina Fuchs iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11. uri Matteo Zoff iz Palmanove na glavno pokopališče, ob 12. uri Bruno Delich iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče, ob 13.15 Maria Verzegnassi, por. Gon iz splošne bolnišnice v Krmini.

Srečanje žensk na Pokrajini Jutri zborovanje sindikatov

V dvorani goriškega pokrajinskega sveta bo danes, ob 18.30 solidarnostno srečanje, ki ga pripravlja pokrajinska komisija za uvajanje enakopravnosti žena. Osnovni cilj manifestacije, ki je naletela na velik odziv, je izraziti solidarnost prebivalstvu Slovenije in utrditi ali na novo vzpostaviti odnose med ženami slovenske in italijanske narodnosti.

Udeležbo na srečanju so doslej najavile številne predstavnice ustanov, društev, političnih strank iz naše dežele in pokrajine, kakor tudi iz sosednjega novogoriškega območja. Na srečanje so povabili tudi poslanke vseh strank v slovenskem parlamentu.

Jutri popoldne pa bo na mejnem prehodu v Škabrijelovi ulici veliko skupno zborovanje v podporo suverenosti Slovenije, za mir in sodelovanje na meji. Pripravljajo ga goriški in novogoriški sindikati. Udeleženci bodo na kraj zborovanja prišli iz dveh različnih smeri. Zbirno mesto v Gorici je določeno na Travniku, od koder bodo udeleženci šli v sprejedu ob 18. uri.

Oba spreveda se bosta srečala na prostoru mejnega prehoda v Škabrijelovi ulici, kjer je bil že decembra leta 1983 odmeven shod za mir, prijateljstvo in sodelovanje, ki so ga tudi takrat pripravili sindikati.

Poleg zgoraj omenjenih manifestacij napovedujejo za naslednje dni še nekaj novih pobud.

ob 20. uri bo v okrogli dvorani Delta centra poslanski večer o poteku razprave v slovenskem parlamentu glede sprejemanja Brionske deklaracije.

V ponedeljek dopoldne naj bi bilo na Pokrajini srečanje županov vseh občin na Goriškem z županom Nove Gorice in predsedniki Krajevnih skupnosti v tej občini.

V zadnjih dneh smo prejeli še nekaj solidarnostnih izjav. Tako so nas predstavniki socialdemokratske stranke seznanili z dokumentom, ki so ga sprejeli 5. t.m. na deželnem kongresu v Buttriu in ki izraža podporo slovenskemu in hrvaškemu narodu. Srečanja predstavnikov strank v Novi Gorici se niso udeležili, ker niso bili o tem obveščeni.

O položaju v Sloveniji in na Hrvaškem je na izredni seji v torek razpravljali tudi rajonski svet na Rojcah in soglasno izglasoval resolucijo.

Prijatelje in znance obveščava da končno odpiramo

KMEČKI TURIZEM
na Oslavju

Vljudno vas vabiva na otvoritev, ki bo danes, 11. t.m. ob 19. uri

Stanko in Suzana Radikon

Dr. Pisa prevzel dolžnosti

Goriška Krajevna zdravstvena enota št. 2 ima tudi dejansko novega izrednega upravitelja. To je dr. Vittorio Pisa, sicer večletni generalni knjigovodja na deželni upravi. Včeraj mu je namreč na krajši slovesnosti na sedežu KZE v Ul. Veneto predal vodstvo dosedanjí izredni komisar dr. Vincenzo Panico, ki je to nalogo opravljal več kot leto dni. Nad enoletnim vodenjem se je pohvalno izrazil tudi deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati, ki bo danes obiskal še ostale krajevne zdravstvene enote naše dežele, kjer bodo posle prevzeli novi izredni upravitelji (manadžerji). Z vsemi bo nato, in sicer 24. t.m., imel Brancati srečanje na deželi, kjer bodo vzeli v pretres sedanji položaj javnega zdravstva na vsedrжавni ravni in podrobneje v deželi FJK.

XXX. MEDNARODNO TEKMOVANJE ZBOROVSKEGA PETJA »C. A. SEGHIZZI«

GORICA - VELIKA DVORANA U.G.G. (TRG BATTISTI) od 10. do 13. JULIJA 1991

SODELUJEJO: Bolgarija, Češkoslovaška, Danska, Nemčija, Latvija, Litva, Poljska, Romunija, Madžarska, Švedska, Italija.

PROGRAM:

JAVNA OTVORITEV danes, 11. julija 1991, ob 10.30 v javnem parku na Korzu Verdi (v slučaju slabega vremena bo otvoritev v dvorani UGG)

POLIFONIJA — I., II. in IV. kategorija

Danes, 11. julija, ob 15.30 in 20.30.

Petek, 12. julija, ob 9.30 in 15.30.

ZBOROVSKA PRILAGODITEV PESMI USTNEGA IZROČILA

Sobota, 13. julija 1991, ob 9.30 in 15.30.

NAGRAJEVANJE IN KONCERT ZMAGOVITIH ZBOROV

PETEK, 12. julija, ob 20.30 — POLIFONIJA
SOBOTA, 13. julija ob 20.30 — FOLKLORA

Tik pred poletno premiero

Ansambel SSG nam za soboto pripravlja premiero sproščujoče Ruzantejeve Moschete v režiji Borisa Kobala. Vaje potekajo še »na toplem« v Kulturnem domu, od koder je tudi posnetek Marija Magajne, na katerem se pojavljata Adrijan Rustja in Miranda Caharija

Zadovoljstvo tržaških pevcev ob zaključku jubilejne sezone Obračun in načrti Okteta

Obračun, ki se izteče pozitivno, je vedno prijeten, pa čeprav je rezultat truda, naporov in tudi žrtv na škodo lastnega prostega časa in družinskega življenja. Tržaški oktet je tak obračun opravil te dni ob zaključku svoje jubilejne sezone, ko je obenem tudi zarisal okvirni program za letošnji prvi del sezone 1991/92.

Koncertno dejavnost Tržaškega okteta v letu, dejansko od sredine maja dalje, če seveda ne upoštevamo intenzivnega študijskega dela v zimskih in spomladanskih mesecih, je mogoče strniti takole: trije nastopi v okviru projekta Gallusovo zvočno bogastvo v Trstu 17., v Gorici 18. in v Čedadu 19. maja; koncert v Oblici v Benečiji 1. junija; jubilejni koncert za 20-letnico v gledališču Miela v Trstu 7. junija; koncert v Ilirski Bistrici 18. junija; koncert v Miljah 24. junija; koncert v Gaverini Terme 29. junija in koncert v Colzate (Val Seriana) 30. junija.

V okviru jubilejnega leta je bil Tržaški oktet deležen sprejema na sedežu Glasbene matice, na sedežu Slovenske kulturno-gospodarske zveze in na županstvih občin Milje in Zgonik. To golo naštevaje seveda ne more povedati vsega, če pri tem ne upoštevamo nekaterih dejstev: zamenjavo pevca v tenorski skupini, prihod novega umetniškega vodje in z njim zamenjavo pevske tehnike in študiranje skoraj povsem novega, tudi za izrazito profesionalno pevsko telo, zahtevnega repertoarja. Vse to so okoliščine, ki so zahtevale veliko poštrevnost vseh članov okteta, predanost in disciplino, pa seveda ob skupinskem še dodatni individualni študij. Povrhu pa nikakor ni zanemarljivo tudi dejstvo, da so morali člani Okteta ujeti stik, bolje sozvočje v intenciji z novim umetniškim vodjem, sprejeti njegove metode dela in programska načela.

In kako je bilo s tem? Ob polaganju obračuna za čas od lanske jeseni do konca sezone 1990/91, je umetniški vodja Aleksandra Pertot, izrekla pevcem svoje priznanje in zahvalo za trud in zavzeto skupno delo, katerega rezultat je znatno večja homogenost v zvoku, v enotnosti delovanja, v preciznosti in intonacijski zanesljivosti, v tehniki dihanja, jasnosti izgovorjave

in oblikovanja vokalov. Doseči vse to v dobrega polleta ni kar tako in Aleksandra Pertot je dala pevcem morda najlepše priznanje z izjavo, da ji ni žal, da je sprejela umetniško vodstvo, ker je dobila v članih okteta ljudi, ki znajo in hočejo resno in odgovorno delati. Ta odgovornost do dela je tudi omogočila, da je Oktet v razmeroma kratkem času naštudiral repertoar, ki je v umetniškem oziru zastavljen visoko, začenši že kar pri Gallusu, pa potem pri Sofianopolovi *Tristessa della sera*, pri Kogojevi *Narodni*, pri Vrabčevih in še drugih, ki pridejo do polne veljave le pri natančno izdelani in podoživeti interpretaciji.

Toda Aleksandra Pertotova tega priznanja pevcem ni izrekla brez dodatnega opozorila, da dosežena Oktetova interpretativna raven še ni tisti vrhunec, h kateremu je treba stremeti, ki ga lahko in ki ga tudi bo dosegel, za katerega pa je pogoj nadaljnje piljenje in čiščenje zlasti tistih partitur, ki zahtevajo vsestransko obvladovanje tehničnih fines vokalnega petja. To svojo trditev je konkretizirala na analizi posameznih skladb v izvajanjem repertoarju. In prav temu, namreč nadaljnemu piljenju in tehničnemu ter interpretativnemu aspektu bo v prihodnji sezoni namenjala prvenstveno pozornost, saj meni, da je v tem oziru v Oktetu še precej rezerv. Prenovitev repertoarja pa bo zato počakala na naslednjo sezono.

V izmenjavi idej je bila na osnovi izkušenj in opazovanj navržena tudi misel naj bi Oktet imel pripravljena dva vsaj delno različna repertoarja pač glede na odzivnost občinstva, pri čemer pa v nobenem primeru ne bi smel odstopati od kakovosti, saj si tega pri svoji sedanjí visoki kotaciji nikakor ne sme dovoliti.

In program za letošnji jesen? Marsikaj je v »loncu«, nekaj že definirane, nekaj še v dogovarjanju. Začetek je predviden za 1. september z gostovanjem v Forni di Sopra, za 13. je v dogovarjanju nastop v Lipici za evropsko prvenstvo v dresurnem jahanju, za 29. september je predviden, a še ne povsem definiran nastop na Sv. Gori nad Solkanom z Gallusovim projek-

tom, za 5. in 6. oktober je načrtovano gostovanje v Firencah, za 11. in 12. oktober pa je predviden, vedno s projektom Gallusovo zvočno bogastvo, nastop v Ljubljani in v Celovcu, kasneje morda še v Kopru. V novembru je predviden nastop za proslavo 90-letnice kulturnega društva Prešeren v Boljuncu in za 20-letnico športnega društva Sloga za Vzhodni Kras. Kaj od vsega tega bo uresničeno, ta trenutek še ni mogoče reči nekaj zanesljivega, saj živimo v času, ko tudi bližnje prihodnosti ni mogoče predvideti.

Tržaški oktet je pred poletnim razhodom še sklenil nasloviti na predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana pismo, v katerem mu izraža svojo solidarnost v teh težkih trenutkih. Solidarnostno pismo je sklenil nasloviti tudi na skupščino občine Središče ob Dravi, s katero vzdržuje prijateljske stike, pismo s čestitkami pa bivšemu županu Clevelanda, rojaku slovanske krvi Georgu Voinovichu, ki je pred nedavnim postal guverner države Ohio in ki je Oktetu ob njegovem gostovanju v ZDA oktobra 1987 priredil prisrčen sprejem.

Tržaški oktet odhaja zdaj na zasluženi oddih, toda z mislijo na jesen in na nastope, ki ga čakajo.

JOŽE KOREN

V okviru miljskega Mladinskega festivala Kratek a zanimiv sprehod skozi magični svet lutk

V okviru mnogih pobud Mladinskega gledališkega festivala, ki se je v ponedeljek uradno začel v Miljah, obiskovalci nikakor ne bi smeli prezreti drobne, a dragocene biserčice, ki je na ogled v drugem nadstropju Beneške hiše. Gre za razstavo *Z lutko v igro* z zgovornim podnaslovom *Uporaba lutke v vrtcu*, posvečena pa je dvoletnemu seminarju Nerine Drasič Svab za učiteljice tamkajšnjega slovenskega občinskega vrtca. Nikar ne mislite, da je to le suhoparna in morda celo malce dolgočasna didaktična razstava o delu z majhnimi otroki. Sploh ne, saj z enim zamahom odgrne gledalcu pogled na magični svet lutk, obenem pa podaja osnovne pravne lutkarstva; lahko bi celo rekli, da nam nestrokovnjakom razkriva tehnične skrivnosti lutkarskega gledališča.

Cilje in potek seminarja je na večerajšnji predstavitvi opisala Nerina Drasič Svab. Najprej je poudarila, da so lutke zelo primerno didaktično sredstvo za vrtec in šolo, ki lahko izredno pomaga učitelju pri njegovem delu v vseh predmetih, poleg tega pa lutkarstvo obsega vse vrste umetnosti. Z lutkami spodbujamo ustvarjalnost, fantazijo, izraznost, doživljanje magičnosti in umetnosti. Delo z lutkami upošteva otrokovo iniciativno, prili ga v natančnejše opazovanje sveta okoli sebe, sili ga v razmišljanje in buri domišljijo. Usmerjanje otroka k ustvarjalni igri z lutkovnimi elementi, ki jih sam izdelava, bogati njegovo spoznavanje sveta. Med pojmi, ki jih pozna, sestavlja nove povezave. Otrok se tudi istoveti z lutko in tako učitelj lahko bolje spozna njegovo osebnost in tudi njegove morebitne težave. In kar je še najbolj pomembno, otrok se pri tem zelo zabava.

Na razstavi je nazorno prikazano delo otrok od začetne zasnove male predstave do dokončne uprizoritve. Vse skupaj je kar zahtevno. Za uprizoritev pravljice o *Mački in miški* so otroci tudi z risanjem preučili, kako se živali premikata. Poleg tega je treba izbrati material za lutke. Res je neverjetno, kako preprosto je ustvariti lutko, le veliko domišljije in iznajdljivosti je treba. Za pravljico o *Volku in sedmih kozličih* so otroci uporabili preproste tulce iz kartona, za pravljico o *Muci Copatarici* pa so spremenili v lutke preproste lesene kuharice, ki so jim narisali obraze in nadeli oblekice.

Po Nerininem uvodu so otroci še konkretno prikazali sad njihovega truda. Najprej so prisotnim razodeli čarobnost senčnega gledališča z jadrnico, ki plove po morju, medtem ko se pod njo igrajo različne morske živali, in z mozičkom, ki ga dež iz temnega oblaka prežene s travnika. Nato so uprizorili pravljico o Gradiču, v katerem se naselijo muha, bolha, komar, miška, žaba, zajček in lisica, na koncu pa pride še medved, ki vse poptepa. Pri vsem tem je še najbolj zanimivo pripravljeno delo, ki je razvidno iz velikih pol na razstavi. Preden so se lotili uprizoritve, so otroci natančno preštudirali vsako žival: kakšna je, koliko je velika, kako se premika, s čim se brani, kje živi, kako se oglašja. Tako so v animiranju svojih lutk jasno podali njihove značilnosti in nam odraslim pokazali, kako blizu je svet lutk in obenem, koliko truda, pa čeprav prijetnega, je treba.

Razstava, ki obsega tudi enoruni posnetek o seminarju, je odprta do 14. julija vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 17.00 do 20.30. (bov)

Mozartova skladba v rokah »restavratorjev«

Prav tako kot na spomenik, ki nam s svojo kamnito negibnostjo priča o veličastni preteklosti in ki ga restavratorji očistijo, da spet zablesti v svoji belini, tako so se spravili »restavratorji« na Mozartovo opero *La clemenza di Tito*, ki jo kritiki imajo za eno najbolj dolgočasnih stvaritev genija iz Salzburga.

Za premiero v Glyndebournu, pred dobrim tednom v mali operni hiši na deželi v Angliji, v gledališču torej, ki je specializirano za Mozartov repertoar, so opero temeljito »očistili«. Bil je to pravi lepotni poseg. Vse recitative, katerih avtorji so bili nenadarni Mozartovi učenci, so zamenjali z drugimi, enostavnimi linearnimi, ki jih je komponiral britanski sodobni skladatelj Stephen Oliver.

Dirigent Andrew Davis se je o Oliverju izrazil karseda pohvalno. Po njegovem mnenju je skladatelj napisal nekaj izredno intenzivnih in dramatičnih glasbenih strani, ki dajejo zadnji Mozartovi resni operi novo napetost, pravzaprav novo življenje. Zdi se, da se kritiki in občinstvo strinja, da z njim, saj je izvedbo pozdravilo dolgo in navdušeno

ploskanje. Režiser Nicholas Hytner je postavil dogajanje na nagnjeno sceno, ki spominja na tragedijo Pompejev. Med belo pobarvanimi stenami so še vidni ostanki rimskih fresk. Namig morda, da se je nekaj podobnega zgodilo tudi z glasbo. Sodobni recitativi, ki jih je mogoče z lahkoto razpoznavati, poudarjajo barvitost Mozartovih arij.

Tako postane jasno, da *La clemenza di Tito* ni zadnji proizvod na področju resne opere genija, ki je izgubil voljo do dela, ker so se mu odprla nova obzorja, temveč da je to le nedokončana mojstrovina, ki jo sestavlja nekaj čudovitih Mozartovih melodij.

Med izvajalci sta posebno izstopali, v pozitivnem smislu, sopranistki Diana Mointague in Martine Mahe v vlogah Seso in Annio, ki sta bili zaobljubljeni dvema skopljencema. Tu velja povedati, da se je s to Metastasijevo opero preizkusil tudi Gluck, ki pa ni bil kos šibikemu in od plemenitosti topečemu se libretu. Mozart je nedvomno prekosil starega mojstra, pri katerem se je naučil zborovskega dostojanstva, v toplini melodike in v stavčni umetnosti.

Nenavadna knjiga ekscentričnega pesnika

Janez Ramoveš: *Božjastnice*, zbirka Fondi Oryja Pala, samozaložba, Kranj 1990, 113 strani. Božjastnice so nenavadna knjiga, Janez Ramoveš pa ekscentričen pesnik, ki mu je uspelo v poezijo stlačiti vse grozote in gnusobe človeške eksistence, tako usodno vezane na nasilje, strah in nemoč. Pesnikova optika je po svoje posebna tudi zato, ker je zakonitosti »leposlovja« obrnil v zakonitosti »grdoslovja« in tako iz poezije naredil nekakšno vrednostno perverzijo.

Primerov takšnih jeznih, gnusa polnih in s cinizmom nabitih verzov je bilo v literarni zgodovini napisanih že ničkoliko, tudi pri nas, toda Ramoveš ima za tako pisanje izrazito dober občutek in zdi se, da mu verzi prihajajo kar nekako »od srca«. Božjastnice nas spominjajo na »bruhajoče« slikarstvo Hieronima Boscha ali Petra Bruegla, ki sta bednost človeškega življenja upodabljala skorajda grozljiveje od samega pekla. Vsem trem je za osnovo služila večna zanka »izvirnega greha«.

Seveda je svet mogoče percipirati tudi s takšne plati - kot samoniklo tvorbo nasilnih podob, ki se rakasto razrašajo skozi čas in življenje deteminirajo s svojimi specialno krutimi zakonitostmi, toda včasih se ta pogled le zazdi nekoličen, če ne celo preveč »otročje« čist in naivno analitičen. Lahko bi se reklo tudi, da je Ramov-

šev svet obsijan samo z grdo svetlobo in da pesnik zgolj v tej krvavi luči sidri svoje pesniške korenine. Če bi parafrazirali pesnika samega, bi lahko rezimirali: Nič ni tako grdo, da ne bi moglo biti še grše, in nič ni tako nasilno, da ne bi moglo biti še bolj nasilno. Pri Ramovšu je vsak detajl iz življenja le vaja iz večnega padanja v temo, nasilje in gnus. Besede brez posebnega ovinkarjenja drezajo v to rano; kar nekako spontano »mnogo gnjočih besed« spodjeda teze o visokosti bivanja ter neusmiljeno »favorizira« razpadanje in smrt. Poezija je tu le vitalni instrument za dokazovanje »dejanskih stanj«. Kako naj si drugače razlagamo naslednji verz, ki se zdi za določeno poetično držo ključnega pomena: »Vedno, ko napišem pesem, mi / smrdijo roke po dreku.« Vse kar nas obdaja, je pravzaprav velkanska kanta za smeti, v katero so zmetana naša upanja in sanje o božjih idealitetah in v katero smo, nenazadnje, vrženi tudi sami - umazani, prestrašeni in okrvavljeni rok od zločinov, ki so se nam dogodili. S tega gledišča nas ne more več presenetiti, da »pri poljubljaju razpadajočih ustnic / zvezde niso potrebne«, saj »zvezde / pridobivamo / z destilacijo sončne svetlobe« in »bojazne je edino, na čemer visi svet«. Vprašamo se lahko le (pravzaprav nas pesnik skorajda sili v

takšno razglabljanje), kaj se skriva za tem boleznim strahom. In prav kmalu odkrijemo parado božjastnih prividov, »sprevržene« etične vrednote, prenapet sentiment, leglo strupenih duševnih mikrobov in - paniko, skratka, izza strahu se nonstop dogaja kongres raznih strahov, ki jih vsaj delno uspešno kroti le metafizika, to je poezija oziroma umetnost. In prav to, se zdi, Ramoveš neprestano počne; svoj gnev nad spoznanji o blodnosti življenja skuša premagati z besedo, z relativno šibkim orožjem, ki edino lahko kljubuje »pretreseni« pesnikovi duši, o kateri v pesmi »Na živinskem sejmu« beremo: »Moja duša je kot gnezdo planinske kavke: iz suhih vej / in korenin, poslana z živalsko dlako in smetmi. // Moja duša je polna blede zelenih jajc. // Moja duša je umazano bela. // V moji duši se ležejo mladiči s krvavo rdečimi žreli. // Moja duša se prehranjuje z žuželkami.«

V tem je kleč Ramovešev pisave. Pesnikova duša je ranjena od »izkrivljene« optike, sesuta je od spakljivih zrcal, ki ji življenje prikazujejo kot defile grozot, na čelu katerega ni smrt, kot bi pričakovali, pač pa življenje samo, ki prihaja iz »ranjene matrice«. Pesnik zato samo še lakonično razvršča svoja opažanja: »Če dnevu sledi noč / in če noči sledi dan / potem sta gnus in / začudenje edini občutji...«

Vse drugo je pogubljeno, vse, celo miti, vera, sanje, umetnost, vse, tudi pesnik sam. Ramoveš si pušča prikrnjena ena sama samcata vrata, ki mu še omogočajo osmišljanje svoje eksistence, to je poezija. Četudi to počne skozi izrazito negativno lupo, mu pisanje še vedno nudi minimum razlogov za vztrajanje na tem svetu. Seveda zgolj zato, ker svoje delo v bistvu pojmuje kot angažma in potrebo po spreminjanju »obstoječega stanja«. Smrad svoje poezije odišavlja z gnusom bivanja ter tako »drek« predeluje v »parfum«.

Vsekakor zanimiva drža, dokaj nenavadna v doslednosti, sploh še, ker ni vznikla iz nekega golega navdušenja nad »smradovi« ali celo iz neke neokršćanske peklenške groze (kot pri Brueglu in Boschju), niti nima korenin v nekrofilskih nagnjenjih, pač pa je očitno poglala iz treznih zaključkov mladega uma, ki še vedno upa...

Ramoveševi poeziji se dobro prilega tudi srhljiv dodatek (nekaj tekstov na koncu zbirke), ki jih je prepisal s sten kaznilnice v Begunjah in so jih jetniki s krvjo in človeškim blatom pisalo na stene tik pred usmrtiljivo. Ti teksti so nekakšen »copyright« vse Ramovešve poezije, saj so nastali v trenutku, ko je bilo nasilje na delu v svoji najgrozljivejši podobi. JOŽEK ŠTUCIN

Viscontijev Gattopardo rešen pred zobom časa

Burt Lancaster, ki je v filmu *Il Gattopardo* imel eno od nosilnih vlog

RIM — Viscontijev *Gattopardo*, filmska umetnina, ki jo je že načel neusmiljeni zob časa, je rešen in odslej tudi neuničljiv.

Film *Il Gattopardo* spada nedvomno med filmske stvaritve na svetovni ravni. Luchino Visconti ga je posnel leta 1963, rešilo pa ga je Eksperimentalno središče za kinematografijo ob sodelovanju Giuseppeja Rotunna, mojstra fotografije pri tolikih dobrih filmih v preteklosti. Poseg je stal skoraj 300 milijonov, a po mnenju strokovnjaka je to malo, saj je podoben poseg v ZDA na filmu *Spartacus* terjal nad tri 3 milijone dolarjev.

Poseg na Viscontijevem filmu je prvi od vseh tistih, ki jih načrtuje Eksperimentalni center. Izredni komisar Lina Vertmüller in direktor Angelo Libertini sta orisala načrt, nato pa zavrtela prisotnim nekaj scen iz »rešene« filma. Giuseppe Rotunno bi rad rešil tudi Viscontijev *Senso* iz leta 1954, ki ga prav tako ogroža čas in katerega originali so v ZDA. Morda pa ime prednost *Carosello napoletano*, prvi zanimiv italijanski barvni film po delu *Totò a colori*, ki je prvi barvni film v absolutnem smislu.

Eksperimentalni center načrtuje »reševanje« še vrste drugih zanimivih del, ki so temeljna za italijansko kinematografijo, namerava pa se lotiti v celoti tudi nemega filma, seveda v sodelovanju s kinotekami v tujini. Tako namerava »preletiti« dela z navadnega vnetljivega filmskega traku na nevnetljive. Celoten načrt, ki so ga začeli izvajati že pred kakimi desetimi leti, je omogočil poseben zakon, ki je nudil finančno podlago za posege na skoraj 70 odstotkih materiala iz državne Kinoteke. Zakon zapade prihodnje leto.

Osnovni načrt Eksperimentalnega centra, predvsem direktorja Angela Libertinija in nekaterih odgovornih v raznih sorodnih ustanovah, zadeva v prvi vrsti ustanovitev centra, ki bi se sistematično bavil z restavriranjem filmskih umetnin. Tako bi gotovo rešili vse tisto, kar je na filmskem področju vredno, da se obvaruje pred propadanjem.

Giuseppe Rotunno je tudi raztolmačil tehnični postopek za ohranitev *Gattoparda*. Film so posneli v 50. letih s 70 milimetrskimi fotografiji, ki so jih razvijali horizontalno. Horizontalen je bil tudi sistem za vlečenje in prav zato so morali izumiti stroj za vertikalno vlečenje, kar je omogočilo »preletje« na nov trak. Film so nato pregledali fotografom za fotografom (traku je približno za 11 kilometrov), tako so nastali nov lavand in tri matrice (ki vsebujejo osnovne barve). In prav zasluga teh matric je, da je *Gattopardo* sedaj neuničljiv.

Gledališko-glasbeni vikend v Cervignanu

CERVIGNANO — Konec tedna bo v tem drobnem furlanskem mestu dokaj razgiban in živahen. V okviru prireditve Cervignano - vile in trgi, ki jih prireja Odbornišтво za kulturo in šport v sodelovanju z združenjem COOP in Videmsko hranilnico, bo petkov večer, 12. julija, posvečen gledališču z dvema enodejankama - *L'amento* in *I suggeritori* Dina Buzzatija, ki ju bo predstavila gledališka skupina Cjalzumis iz Torviscosa. Predstava se bo začela ob 21. uri v privlačni Vili Bresciani (v Ul. Trieste).

Sobota bo uglasena na glasbeno struno s predstavo (ob 21. uri) na trgu S. Girolamo, ko bo nastopil trio *Flamenco Sketches*. Koncert dveh kitaristov in bobnarja bo predstavil priredbe motivov Pata Methenyja in Paca De Lucie in vrsto drugih zanimiv skladb.

Vikend bo v nedeljo zaključila spet gledališka prireditev s skupino *Grado Teatro* mojstra Tullia Svetinija. Skupina bo predstavila delo *Strighissi* ali zgodbe iz močvirja v starem narečju z otoka Građaža. Predstava je predvidena za 21. uro spet na naravno privlačni sceni Vile Bresciani.

250 tisoč oseb za Pavarottija v Hyde Parku

LONDON — Predvidevajo, da bo najmanj 250 tisoč oseb prisluhnilo Luciano Pavarottiju, ko bo 30. julija nastopil v Hyde Parku. Italijanski tenorist se je odločil za ta koncert v okviru praznovanja svojega tridesetletnega nastopanja po najprestižnejših svetovnih odrih. Pripravil je baje dveurni spored, ki ga bo izvajal skupaj z 82 glasbeniki londonske Filharmonije in 120-članskim zborom. Za večino gledalcev bo vstop brezplačen, saj namestitev organizatorji prodajo »samo« 4.500 mest, oštevilčenih in sorazmerno blizu odra po ceni od 145 do 350 funtov sterlingov ali v lirah od 300 do 800 tisoč lir.

Yorška grofica pozdravlja večni par - Romea in Julijo

Yorška grofica pozdravlja plesalca Kanadčana Barryja Warra in plesalko Jane Lord iz San Francisca, ki sta nastopila v vlogah Romea in Julije s Holandskim narodnim baletom v torek zvečer v londonskem Coliseumu

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Dok.: Laurel in Hardy
9.00 Accardo igra Mozarta
9.35 Nanizanka: Davinia
10.30 Film: Carmela (dram., It. 1943, r. Flavio Calzavara, i. Doris Duranti)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Occhio al biglietto estate
12.30 Nanizanka: La signora in giallo
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Anima e corpo (dram., ZDA 1947, r. Robert Rosen, i. John Garfield, Lilli Palmer)
15.50 Variete: Big estate
17.25 Danes v Parlamentu
17.30 Sredozemske igre
18.05 Premio Rovello
18.40 TV film: 1915 (6. del)
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Variete: Giochi senza frontiere
22.45 Dnevnik
23.00 Aktualno: Europa
24.00 Dnevnik, vreme in vesti iz Parlamenta
0.35 Konjske dirke
0.40 Rubrika opolnoči
0.55 Film: Sopraluoghi (dram., Fr. 1977, r. Michel Soutter, i. Jean-Louis Trintignant)

RAI 2
7.30 Nanizanke in risanke
9.50 Film: Serata d'onore (kom., ZDA 1980, r. Bob Clark, i. Jack Lemmon)
11.40 Nanizanka: Lassie
12.10 Nadaljevanke: La clinica della Foresta Nera
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Gospodarstvo in vreme
13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara
15.05 Nanizanka: L'asso della Manica
16.00 Rubrika o vrtnarstvu
16.20 Vesti in iz parlamenta
16.30 Variete: Videocomic
16.50 Film: Così come eravamo (kom., ZDA 1984, r. Edouard Molinaro, i. Kristy McNichol)
18.30 Športne vesti
18.45 Nan.: Hill Street
19.45 Dnevnik in šport
20.30 TV film: Mino
22.10 Film: Il grande freddo (kom., ZDA 1983, r. Kasdan Lawrence, i. Tom Berenger, Glenn Close), vmes (23.15) dnevnik, vreme in horoskop
0.20 Sredozemske igre
1.00 Film: Tenebre (srh., It. 1982, r. Dario Argento, i. Anthony Franciosa)

RAI 3
12.30 Film: I tre desideri (kom., It. 1937, r. Giorgio Ferroni, Kurt Geron, i. Luisa Ferida, Antonio Centa)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Mit našega stoletja: Glenn Gould izvaja Prokofjeve skladbe
15.00 Pred premiero - Izza kulis: Don Carlos (G. Verdi, dir. Gustav Kuhn)
15.35 Sport: IP v plavanju, 16.40 Tour de France (6. etapa), 17.40 27. mednarodni miting v skokih
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci barvnega radia
19.55 Variete: Non è mai troppo tardi
20.20 Aktualno: Il meglio di Chi l'ha visto?
20.30 Rubrika: Aldebaran (vodita G. Mantovani in Federica Sciarrelli)
22.30 Dnevnik
22.35 Variete: Fai la TV (vodi Paolo Guzzanti)
23.10 Nočni dnevnik
23.55 Variete: Fuori orario - Cose (mai) viste

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik (ponovitev). Nanizanki: Benji, 9.25 V Cityju, 10.10 dok. Po otoplitvi
11.05 Tiskovna konferenca (prenos iz CD)
12.30 Poročila
12.35 Video strani
15.35 Video strani
15.50 Sova (pon.), vmes nadaljevanke Twin Peaks
16.45 Poslovne informacije
16.50 Dnevnik
17.00 Tiskovna konferenca (prenos iz CD)
18.15 Mozaik. Dokumentarna oddaja: Tunguska katastrofa (pon.)
18.35 Spored za otroke in mlade: nanizanka Alf
19.00 Risanke
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nadaljevanke: Christabel (D. Potter, 4. del)
21.05 Tednik
22.05 Dnevnik in vreme
22.30 Video strani
22.30 Sova, vmes nanizanki Vi pa ste najbrž njen mož in Twin Peaks
23.45 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja
19.00 TVD Stičiče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nanizanka Matt in Jenny
20.00 Nanizanki: Lucy Show, 20.30 Squadra segreta
21.00 Tednik: Tutti frutti (vodi Alex Bini)
22.00 Dnevnik
22.10 Nan.: Fantasilandia
23.00 Športna rubrika

TV Slovenija 2
16.50 TV dnevnik
17.00 Tiskovna konferenca (prenos iz CD)
18.30 Satelitski programi
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Dok. oddaja: Vesolje
20.30 Žarišče
20.30 Studio Ljubljana
21.30 Dokumentarna oddaja: Prostoizdarstvo od blizu
21.55 Mali koncert: Franc Javornik (bas), Irena Baar (sopran)
22.05 Večerni gost: Vida Zei
23.15 Yutel

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Literarne podobe: Zgodbe o revijah; 8.40 Orkestri; 9.00 Made in Italy; 9.30 Radijski oder: Zapiski Tine Gramontove; 9.45 Orkestralna glasba; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega repertoarja; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Prikljubljene melodije; 12.40 Glas harmonike; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Henrika Tume; 16.40 Soft music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Čajkovski; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.35 Turistični napotki; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.35 Glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.05 Vedre note; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Radijski Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big band RTV Slovenija; 18.30 Zborovske pesmi; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambli; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na bellem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Poročitniški vrtljak; 19.00 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.32 Poročila v aneščinu in nemščini; 10.40 Družinsko veselje: ideje, nasveti in priporočila; 11.00 Osebnosti iz gledališkega sveta; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00 Sanje o počitnicah; 17.35 Jazz; 17.50 Poletni koncert; 18.00 Alphabet street; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Time to rock; 19.00 Pogovor s psihologom; 21.00 Keltska glasba.

CANALE 5
7.00 Nan.: La famiglia Bradford; 8.00 Simon Templar; 9.00 Bonanza
10.00 Film: Infidelity (dram., ZDA 1987, r. David Lowell Rich)
12.00 Variete: Rivediamoli
12.30 Nanizanka: I Robinson
12.55 Canale 5 News
13.00 Variete: Estate 5
14.30 Nan.: Top secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete
18.00 Kvizi: O.K. Il prezzo è giusto!, 18.55 La verità, 19.35 Cos'è cos'è, 20.20 Girogioco, vmes News
20.25 Variete: Il Tg delle vacanze
20.35 Film: Un povero ricco (kom., It. 1983, r. Pasquale Festa Campanile, i. Renato Pozzetto, Ornella Muti)
22.40 Nan.: Casa Vianello
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Canale 5 News
1.15 Variete: Il Tg delle vacanze
1.25 Nanizanka: Colorado
2.35 Film: Infidelity (pon.)
4.00 Nanizanke non stop

RETE 4
8.00 Nanizanka: Riviera
8.50 Nadaljevanke: La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria
12.00 Nanizanka: Riviera
12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.00 Nad.: Dallas, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini
17.50 Nan.: General Hospital
18.45 Nadaljevanke: Febbre d'amore, 19.40 Primavera, 20.05 Marilena
20.35 Variete: Odiens (vodijo Ezio Greggio, Gianfranco D'Angelo, Lorella Cuccarini)
22.30 Film: I 7 magnifici Jerry (kom., ZDA 1965, r-i. Jerry Lewis, Sebastian Cabot, Neil Hamilton)
0.25 Rubrika: Fish eye
0.55 Nadaljevanke: Dallas
1.55 Nanizanka: Love Boat - Il fascino del mistero
2.45 Dokumenti: Detti e Contraddetti
3.25 Nanizanka: Quincy
4.10 Programi non stop

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
8.30 Odprti studio
9.00 Kviz: Urka!
10.00 Nanizanki: I mio amico Ultraman - Rifiuti tossici, 10.45 Riptide
11.45 Odprti studio
12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.30 Glasbena oddaja: Festivalbar - Zelena cona
13.45 Film: Ercole alla conquista di Atlantide (pust., It. 1961, r. Vittorio Cottafavi, i. Rag Park)
16.00 Nanizanke: Tarzan, 17.00 Vietnam addio, 18.00 Adam 12, 19.00 I 4 della scuola di polizia, vmes (18.30) Odprti studio
20.00 Risanke
20.30 Film: L'Uomo Ragno (pust., ZDA 1977, r. E.W. Swackhamer, i. Nicholas Hammond)
22.25 Nanizanka: Star Trek
23.25 Sport: Grand Prix
0.30 Odprti studio
0.45 Nan.: Vietnam addio
1.45 Film: Ercole alla conquista di Atlantide (pon.)
3.45 Nanizanke non stop

ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Champagne in paradiso (kom., It., i. Al Bano, Romina Power)
16.00 Film: Marinar, donne e guai (kom., It. 1958, r. G. Simonelli, i. Ugo Tognazzi)
17.30 Film: 2 più 5 missione Hydra (fant., It. 1966, r. Pietro Francisci)
19.30 Risanke
20.30 Film: Rangers attacco ora X (vojni, 1970, r. Roberto Bianchi Montero)
22.00 Avtorski dokumentarci in reportaže
22.30 Rubrika o kolesarstvu
23.00 Gli italiani e le donne (kom., It. 1963, r. M. Girolami, i. Walter Chiari)

TMC
8.30 Risanke: Snack
9.00 Nanizanke: La famiglia Partridge, 9.30 Kingston, 10.30 Truck Driver
11.30 Rubrika: Ženska TV
13.00 Dnevnik in šport
13.40 Nadaljevanke: Gabriela
15.05 Film: Storia di una madre e di una figlia (dram.,

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.30 Nan.: Isole perdute, 18.20 Stazione di servizio, 18.50 Wayne and Shuster
19.20 Dnevnik
20.00 Rubrika o obrtništvu
20.30 Nadaljevanke: Doppia indagine
21.30 Film: Tempi difficili (dram., ZDA, r. Ralph Senensky, i. Peter Falk)
22.30 Nočne vesti
23.00 Nanizanka: Shannon
0.30 Nočne vesti

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglasi: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasni agenciji PUBLI-EST s.p. - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 11. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Davčni maksí dekret bo odobren v petek z zaupnico vladi

RIM — Na včerajšnjem političnem dnevnem redu so bili v glavnem trije argumenti, in sicer zaupnica davčnemu maksí dekretu, možnost predčasnih volitev in odmevi na Cossigov odgovor Occhetto.

Po sestanku ministrskega sveta je vlada včeraj sklenila, da z zaupnico sprejme prvi člen davčnega zakonskega osnutka, ker obstaja resna nevarnost, da ga do petka, ko zapade rok, ne bi odobrili. Prvi člen tega zakona je za vlado izredno pomemben, ker se nanaša na zaježitev finančnega primanjkljaja z novimi davčnimi oprijemi.

V središču politične pozornosti pa je bila včeraj tudi izjava, ki jo je socialistični tajnik Craxi dal na Dunaju, kjer se je mudil na evropskem socialističnem vrhu. Rekel je, da se je treba resno zamisliti nad mož-

nostjo predčasnih volitev, vsi ostali predlogi o utrjevanju koalicije pa lahko počakajo. Predsednik vlade Andreotti se za Craxijevo volilno napoved ni zmenil preveč, »kajti volitve so kot šolski izpiti; nekoč so obstajali samo spomladi, potem so poskrbeli tudi za jesenske, danes smo že tako daleč, da jih sklicujemo po potrebi posameznikov«. Za Andreottija so volitve pomembne, vendar ni pametno, če se o njih govorijo prav vsak dan.

Nad rimskimi mlini pa še vedno lebdi Cossigova senca. Predsednik je odgovoril na Occhettovo opazko o »prekoračenju zmerne doze čustvenih izbruhov« z nič manjšim sarkazmom. »Gre za tipično stalinistično obnašanje, za očitke, ki nimajo nič skupnega z mojo osebo in kdor jih je izrekel, je skrajno nepreviden.«

Svečana umestitev v kremeljski Kongresni palači *Boris Jelcin je tudi uradno predsednik Ruske federacije*

MOSKVA — S svečano prisego v kremeljski Kongresni palači je Boris Jelcin (na sliki AP) prevzel funkcijo prvega predsednika »suverene, pravne, miroljubne in demokratične« Ruske federacije. Svečanosti so poleg predsednika Gorbacova in drugih sovjetskih voditeljev prisostvovali še patriarh vse Rusije Aleksej II. in predstavniki drugih veroizpovedi.

V svojem umestitvenem govoru je Jelcin poudaril, da se Rusija vrača v objem svetovne skupnosti ob spoštovanju temeljnih načel svobode in pravne države. Jelcin je prepričan, da bo Rusija prebrodila sedanjo gospodarsko in družbeno krizo in napovedal »vstajenje Rusije«. Jelcinovo izvolitev je pozdravil tudi Gorbacov, ki mu je obljubil vse sodelovanje. Patriarh Aleksej II. pa je zaželel, da bi Jelcin branil »ideale svobode in duhovnega preporoda«.

Tragična napaka perujske policije terjala 12 žrtev

LIMA — Perujska policija je po pomoti streljala na majhno turistično letalo in povzročila vsaj dvanajst žrtev.

To je skopo agencijsko poročilo, ki pa je pretreslo lastnika letalske družbe Aerochaski, kateri je pripadalo nesrečno letalo. Poleg tega Miguel Ulder Lopez ne izključuje, da je število žrtev večje, saj verjetno niso prijavili vseh otrok, ki so se vkricali na letalo. Doslej so namreč identificirali oba pilota, dve ženski in nekaj otrok. Policija je streljala na letalo v trenutku, ko se je pripravljalo na vzlet. Toča strelav ga je tako poškodovala, da je skoraj v trenutku strmoglavilo v neposredni bližini vzletne steze. Oblasti so uvedle preiskavo, saj je letalo imelo redno dovoljenje za vzlet, zato je dogodek toliko bolj zaskrbljujoč.

Pogajanja o ceni dela so še enkrat zastala

RIM — Reforma o ceni dela bo po mnenju vlade nared že čez dva tedna. Podpredsednik vlade Martelli je zelo pozitivno ocenil dosedanj potek pogajanj in pojasnil, da so v dogovoru s socialnimi silami ponovno sestanejo v ponedeljek, 22. julija.

Na včerajšnjem medministrskem sestanku, ki sta se ga udeležila tudi minister za javne službe Remo Gaspari in zakladni minister Carli, so obnovili vsa dosedanja srečanja s posebnim podarkom na srečanjih, ki so se nanašala na pokojninski sistem in davčno politiko. Pogajanja o reformi pokojnin in javnih služb so po Martellijevem mnenju dobro napredovala, medtem ko so pogajanja o ceni dela zastala »predvsem zaradi ostrih stališč sindikatov«. Prav zaradi tega bo potreben vsaj še en krog posvetovanj.

Precej drugačno je mnenje sindikalnih predstavnikov. Voditelj UIL Ben-

venuto meni, da so pogajanja zašla na mrtvi tir in da je bil vsak napor, da bi jih premaknili, zaman. Prav zato je Benvenuto pozval Martellija, naj ustrezno poseže, da bo vsaj pred jesenjo prišlo do konkretnih premikov.

Minister za delo Marini je tudi prepričan, da bo do podpisa pogodbe prišlo še pred poletnim premorom in ga zahteve po preložitvi razprave na jesen ne prepričajo. Prav tako ga ne prepričajo ostra stališča sindikatov, »saj se do dobrega dogovora pride samo postopoma, zato predstavlja uspeh tudi najmanjši korak naprej«. Za podpredsednika Confindustrie Patrucca pa bo morala biti pogodba o ceni dela dokončna, čeprav bo vsaj začasno vezana na že sklenjene delovne pogodbe. »Za to pa so potrebna jasna stališča, ki jih vlada doslej še ni pokazala«.

V Afganistanu se nadaljuje krvava državljanska vojna

Visoki afganistanski oficirji ob mudžahedinom zaplenjenemu protitankovskemu raketometalcu tipa milan. V zadnjih bojih naj bi Nadžibulahovi vojak ubili 405 mudžahedinov (Telefoto AP)

V središču Reggio Calabrie hladnokrvno umorili znanega zemljiškega posestnika

REGGIO CALABRIA — Včeraj so v jutranjih urah v Reggio Calabrii ubili znanega 53-letnega barona Antonia Carla Cordopatrija, trenutek potem ko je slednji vstopil v svoj blindirani avto BMV 520 in se odpravil na delo. Cordopatri, ki je med drugim lastnik antikvarjata v strogem centru Reggio Calabrie, je bil sicer v blindiranem avtu, vendar pa je morilec izkoristil, da je imel umorjeni spuščeno okno, ter izstrelil vanj s samokresom z dušilcem kar sedem nabojev kalibra 7,65, pri čemer je bil Cordopatri pri prči mrtev (na sliki AP).

Po raziskavah policajev in karabinerjev, je bil umor skrbno pripravljen, saj je morilec počakal barona pred njegovim stanovanjem ter počakal primerno priložnost za umor. Sled-

njemu je prisostvovala Antoniova sestra 59-letna Teresa, ki je živela skupno z bratom.

Mestni redarji so malo po umoru nekaj deset metrov od kraja, kjer se je dogodil krvavi dogodek, aretirali 23-letnega Salvatoreja La Roso, ki je le malo prej odvrgl plastično vrečko, v kateri je bil samokres, s katerim naj bi umoril barona.

Slednjega, ki je eden najbolj premožnih zemljiških lastnikov v Reggio Calabrii, so neznanci že skušali ubiti pred nekaj meseci, vendar se je takrat Cordopatri zatekel v predverje svojega stanovanja in tako prisilil killerja, da je zbežal. Takrat mu je uspelo, sedaj pa je policija odredila preiskavo o vzrokih tega umora.

Papež se je podal na počitnice v Dolino Aoste

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. se je včeraj odpravil na počitnice. Prvih devet dni bo preživel v kraju Les Combes v manjši občini Introd v Dolini Aoste, nato pa bo še odšel na kratkotek oddih v svojo poletno rezidenco v Castel Gandolfo.

Takoj nato se bo pripravil na potovanje na Poljsko, kamor se bo odpravil 14. avgusta. V svoji domovini (kjer je bil pred kratkim) bo ostal le dva dni, nato pa bo šel še na Madžarsko.

Papež Janez Pavel II. se je v Introd podal najprej z letalom, nato s helikopterjem, z njim pa so bili njegov posebni tajnik mons. Dziwisz in njegov glasnik Navaro Vals. Papež se bo v kratkem tudi podal v Libanon, kjer se je končala državljanska vojna.

Danes bodo na Havajih in v Mehiki sledili »rekordnemu« sončnemu mrku

NEW YORK — Več milijonov oseb se pripravlja na sončni mrk, ki se bo danes začel na Havajih in se bo čez dan premaknil tja do Brazilije, kjer bo postal vse bolj viden. Po mnenju astronomov bo ta nad Mehiko najdaljši sončni mrk tja do leta 2132.

Pojav bo popoln na Havajih, v Mehiki ter v Srednji in Južni Ameriki. Na Havaje je te dni prišlo več tisoč turistov (na sliki AP), da bi si ogledali ta redek astronomski pojav, ki so ga že poimenovali »jutro dveh vzhodov«.

Danes bo namreč ob 6.30 ob krajevni uri (ob 18.30 po našem času) na Havajih začelo počasi temniti do 7.30, ko bo popolnoma temno, nakar se bo mrk premaknil proti jugovzhodu.

Ta mrk bo edinstvena priložnost za astronomske opazovalce v Mauna Kea na obronkih ugaslega vulkana za študij in analizo pojava sončnih peg.

